

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Jan Humpolík

**Komanditní společnost
de lege lata a de lege ferenda**

Diplomová práce

Olomouc 2013

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Komanditní společnost de lege lata a de lege ferenda vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Bruntále dne 20. 3. 2013

.....

Jan Humpolík

OBSAH

OBSAH.....	3
SEZNAM ZKRATEK.....	6
ÚVOD.....	7
1 HISTORICKÝ VÝVOJ.....	9
1.1 Úprava v římském právu.....	9
1.2 Úprava ve středověkém právu.....	10
1.3 Úprava v českých zemích do roku 1918.....	10
1.4 Úprava v českých zemích od roku 1918.....	11
2 PRÁVNÍ POVAHA KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI.....	12
2.1 Komanditní společnost jako právnická osoba.....	12
2.2 Komanditní společnost jako obchodní společnost.....	12
2.3 Vztah komanditní společnosti k ostatním obchodním společnostem.....	13
3 ZALOŽENÍ A VZNIK KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI.....	14
3.1 Založení komanditní společnosti.....	14
3.1.1 Zakladatelé komanditní společnosti.....	14
3.1.2 Formální náležitosti společenské smlouvy.....	14
3.1.3 Podstatné složky obsahu společenské smlouvy.....	14
3.1.4 Pravidelné a nahodilé složky obsahu společenské smlouvy.....	17
3.2 Vznik komanditní společnosti.....	17
4 SPOLEČNÍCI KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI.....	20
4.1 Komplementáři.....	20
4.2 Komanditisté.....	21
5 PRÁVA A POVINNOSTI SPOLEČNÍKŮ.....	23
5.1 Vkladová povinnost.....	23
5.2 Ručení společníků za závazky společnosti.....	26
5.3 Právo na podíl na zisku.....	28
5.4 Povinnost nést ztrátu společnosti.....	29
5.5 Právo na podíl na likvidačním zůstatku.....	30
5.6 Právo na vypořádací podíl.....	31
5.7 Zákaz konkurence.....	32

5.8 Právo na informace.....	33
6 ŘÍZENÍ SPOLEČNOSTI.....	35
6.1 Obchodní vedení.....	35
6.2 Statutární orgán.....	36
6.3 Rozhodování společníků.....	38
7 OBCHODNÍ PODÍL.....	40
7.1 Obchodní podíl komplementáře.....	40
7.2 Obchodní podíl komanditisty.....	41
8 ZÁNÍK ÚČASTI SPOLEČNÍKA.....	45
8.1 Společné způsoby zániku účasti.....	45
8.2 Způsoby zániku účasti komplementáře.....	46
8.3 Způsoby zániku účasti komanditisty.....	47
9 ZRUŠENÍ A ZÁNÍK SPOLEČNOSTI.....	48
9.1 Obecné důvody zrušení společnosti.....	48
9.2 Zvláštní důvody zrušení společnosti.....	49
10 KOMANDITNÍ SPOLEČNOST DE LEGE FERENDA.....	51
10.1 Rekodifikace soukromého práva.....	51
10.2 Komanditní společnost jako obchodní korporace.....	51
10.3 Založení a vznik komanditní společnosti.....	51
10.4 Společníci komanditní společnosti.....	52
10.5 Práva a povinnosti společníků.....	53
10.5.1 Vkladová povinnost.....	53
10.5.2 Ručení společníků za závazky společnosti.....	54
10.5.3 Podíl na zisku.....	55
10.5.4 Podíl na ztrátě.....	56
10.5.5 Podíl na likvidačním zůstatku.....	56
10.5.6 Vypořádací podíl.....	57
10.6 Řízení společnosti.....	57
10.6.1 Statutární orgán.....	57
10.6.2 Nejvyšší orgán.....	58
10.7 Podíl.....	58
10.8 Zánik účasti společníka.....	59

10.9 Zrušení a zánik společnosti.....	60
ZÁVĚR.....	61
LITERATURA A PRAMENY.....	62
Prameny.....	62
Právní předpisy.....	62
Judikatura.....	63
Ostatní.....	65
Literatura.....	67
Monografie.....	67
Články a sborníky.....	69
ABSTRAKT A KLÍČOVÁ SLOVA.....	71
ABSTRACT AND KEYWORDS.....	72

SEZNAM ZKRATEK

<i>Zkratka</i>	<i>Význam zkratky</i>
<i>Vzo</i>	zákon 1/1863 ř. z., všeobecný zákoník obchodní
<i>Občz</i>	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
<i>Osř</i>	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
<i>Živz</i>	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
<i>Obchz</i>	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
<i>Zsoud</i>	zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
<i>Zzreg</i>	zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech
<i>Noz</i>	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
<i>Zok</i>	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
<i>k.s.</i>	komanditní společnost
<i>s.r.o.</i>	společnost s ručením omezeným
<i>v.o.s.</i>	veřejná obchodní společnost
<i>ČR</i>	Česká republika

ÚVOD

Komanditní společnost představuje formu právnické osoby, která je využitelná pro podnikání. Zároveň se jedná o nejméně početnou formu z právnických osob, které jsou upraveny Obchz.¹ Nepočetnost komanditních společností lze přičítat jejich složité právní úpravě, jež kombinuje normy upravující v.o.s. a normy ovládající s.r.o. Podstatné zjednodušení komplikované právní úpravy k.s. přichází teprve s účinností Nového občanského zákoníku a Zákona o obchodních korporacích.² Tématem této práce je tedy popis k.s. podle stávajícího Obchz a Občz společně s popisem k.s. podle Noz a Zok.

Téma práce dovoluje formulovat tuto hypotézu. Norma obsažená v § 93 odst. 4 Obchz je zdrojem výkladových problémů, které postihují jak právní postavení společnosti jako celku, tak právní postavení jejích jednotlivých společníků. Protože Zákon o obchodních korporacích uvedenou normu nepřejímá, odstraňuje výše popsané výkladové problémy.

Protože se tato práce zaměřuje na popis právní úpravy k.s., nikoliv na konstrukci, nebo aplikaci určité vědecké teorie, jsou jejími metodami deskripce, případně interpretace, nikoliv však explanace.³ Poněvadž stávající právní úprava k.s. je doplněna hojnou judikaturou a také bohatou literaturou, přechází její popis často v interpretaci jednotlivých právních norem. Nová právní úprava k.s. naopak postrádá jak relevantní judikaturu, tak obsáhlejší zachycení v právní nauce, a proto bude popsána bez výraznější interpretace. Jelikož tato práce neusiluje o detailní srovnání mezi Obchz a Zok, nelze ji chápat jako srovnávací studii.

Literatura pojednává o právní úpravě k.s. prostřednictvím monografií, komentovaných zákonů, právnických učebnic a odborných článků. Mezi monografiemi zaujímá téměř výlučné postavení dílo Tomáše Dvořáka, který je autorem jediné dosud vydané monografie věnující se výhradně problematice k.s. Předností Dvořákových děl je mimořádně zevrubná analýza všech aspektů zkoumaných obchodních společností.

Obdobnou hloubkou analýzy se vyznačují odborné články, jejichž předností je detailní rozbor protichůdných právních výkladů.⁴ Vyhraněné zaměření odborných článků překonávají komentáře k Obchz komplexní interpretací jednotlivých ustanovení zákona v jejich vzájemné souvislosti. Komentovaný Obchz přitom mnohdy nepostrádá analytickou hloubku příznačnou

1 Ke dni 13. 3. 2013 evidovala databáze ARES 354 530 společností s ručením omezeným, 25 619 akciových společností, 15 578 družstev, 7 309 veřejných obchodních společností a jen 767 komanditních společností.

2 Ke dni odevzdání této práce je dnem účinnosti obou právních předpisů 1. 1. 2014.

3 VAUS 2001: s. 1-2 a 224-225.

4 Srov. ELIÁŠ 2009: kapitola III. a ŠILHÁN 2009: s. 1543-1544.

pro monografie.⁵ Silnou stránkou právnických učebnic jsou průřezové přehledy jednotlivých institutů obchodního práva a jejich propracovaná systematika.⁶

Členění této práce odpovídá jejímu tématu i hypotéze, a proto druhá až devátá kapitola pojednává o k.s. de lege lata, čili k.s. podle současné právní úpravy, zatímco desátá kapitola se věnuje k.s. de lege ferenda, neboli k.s. podle nastávající právní úpravy. Nástinem historického vývoje k.s. se pak zabývá první kapitola.

5 Např. POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 262-265.

6 Např. ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 174., LOCHMANOVÁ 2011: s. 30.

1 HISTORICKÝ VÝVOJ

1.1 Úprava v římském právu

Počátky komanditní společnosti lze spatřovat ve dvou pojmenovaných smlouvách, které byly součástí římského práva. Zmíněnými nominátními smlouvami byly námořní zápůjčka (*fenus nauticum*, čili *pecunia traiectica*)⁷ a společenská smlouva (*societas*).

Věřitel se námořní zápůjčkou zavazoval, že dlužníkovi poskytne svůj kapitál. Dlužník se námořní zápůjčkou zavazoval, že kapitál věřiteli vrátí, pokud se dlužníkova loď doplaví do určeného přístavu, naloží tam svůj náklad a vrátí se s ním bezpečně nazpět.⁸

Protože věřitel nesl veškeré riziko neúspěchu dlužníkovy obchodní plavby, dovolovalo římské právo sjednání úroku z půjčeného kapitálu, který překračoval nejvyšší přípustnou míru úrokové sazby. Právní předpisy vydané císařem Justiniánem v 6. stol. n. l. omezily maximální výši úroku z námořní zápůjčky na 12 %.⁹

Společenskou smlouvou se zavazovaly nejméně dvě osoby, že vloží do společnosti své vklady. Společníci si rovněž ujednali podíly na zisku a podíly na ztrátě. Zákázána však byla ta společnost (*societas leonina*), kde společník nesl ztrátu, avšak nepodílel se na zisku.¹⁰

Společnost nebyla právnickou osobou. Její obchodní vedení obstarával osobně správce obchodního podniku (*institor tabernae*), či kapitán lodi (*magister navis*). Uvedená osoba byla do funkce jmenována všemi společníky (*praepositio*).¹¹

Společenská smlouva zanikala smrtí společníka, vystoupením společníka, dosažením cíle společnosti, žalobou na zrušení společnosti (*actio pro socio*) a žalobou na rozdělení úhrnu vkladů společnosti (*actio communi dividundo*).¹²

7 DVOŘÁK 2004: s. 1., shodně DVOŘÁK 2008: s. 227.

8 Srov. PRYOR 1977: s. 22. a KINCL, URFUS, SKŘEJPEK 1995: s. 246. a REBRO, BLAHO 2003: s. 357.

9 DVOŘÁK 2004: s. 1., shodně DVOŘÁK 2008: s. 227., shodně PRYOR 1977: s. 22-23.

10 KINCL, URFUS, SKŘEJPEK 1995: s. 256., shodně REBRO, BLAHO 2003: s. 379.

11 REBRO, BLAHO 2003: s. 380.

12 KINCL, URFUS, SKŘEJPEK 1995: s. 256.

1.2 Úprava ve středověkém právu

Námořní zápůjčka a společenská smlouva tvořily základ, z něhož se během raného středověku vyvinul nový druh smlouvy – *commenda*.¹³ Stranami kontraktu byli investor (*commendator*, či *stans*) a jednatel (*tractator*). Investor se zavazoval, že jednateli poskytne kapitál. Jednatel se zavazoval, že poskytnutý kapitál použije na úhradu kupní ceny za zboží a na cestovní náklady. Jednatel dosáhl účelu smlouvy tím, že osobně za využití svých dovedností, znalostí, kontaktů vykonal cestu (zpravidla námořní), v jejímž cíli uzavřel obchod. Podíl investora na zisku, jenž byl dosažen obchodem, činil obvykle 75 %, zatímco jednateli náleželo 25 %.¹⁴

Investor coby účastník *commendy* tak představoval omezeně ručícího společníka, jenž vkládá svůj kapitál do společnosti, zatímco jednatel vystupoval jako neomezeně ručící osoba, která sice nevkládá do společnosti kapitál, ale osobně zajišťuje obchodní vedení *commendy*. Postavení investora a jednatel v *commendě* tedy nápadně připomíná postavení komanditisty a komplementáře coby společníků dnešní k.s.¹⁵

1.3 Úprava v českých zemích do roku 1918

Prvním právním předpisem s územní působností pro české země, který obsahoval komplexní úpravu k.s., byl všeobecný zákoník obchodní uvedený zákonem č. 1/1863 ř. z.¹⁶ Tento právní předpis byl vyhlášen 17. 12. 1862 a účinnosti nabyl dne 1. 7. 1863.

Právní normy upravující k.s. obsažené ve Vzo jsou mnohdy téměř totožné s normami, které obsahuje dnešní Obchz.¹⁷ Rozdíly představovala nepřítomnost právní subjektivity k.s.,¹⁸ přípustnost uzavřít společenskou smlouvu v jiné než písemné formě, povinnost mít ve firmě k.s. jméno nejméně jednoho komplementáře, absence stanovení podílu na zisku a podílu ztrátě v textu zákona apod. Zvláštností byla taktéž existence k.s. na akcie, vklady jejíž komanditistů byly tvořeny akciemi.

13 PRYOR 1977: s. 20.

14 HARRIS 2009: s. 609., shodně HILLMAN 1997: s. 623. Podíly na zisku a podíly na ztrátě však mohly být ujednány i v jiném poměru viz ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 150-151.

15 DVOŘÁK 2004: s. 2., shodně DVOŘÁK 2008: s. 227., shodně HILLMAN 1997: s. 622.

16 DVOŘÁK 2004: s. 2-3., shodně DVOŘÁK 2008: s. 228.

17 Podobné normy lze nacházet např. v čl. 150 odst. 1 Vzo a § 93 odst. 1 Obchz, čl. 151 Vzo a § 96 Obchz, čl. 157 Vzo a § 79 odst. 1 a § 93 odst. 4 Obchz, čl. 158 Vzo a § 97 odst. 1 Obchz, čl. 167 Vzo a § 101 Obchz, čl. 159 Vzo a § 99 Obchz.

18 Tento závěr, který zastávala dobová judikatura, potvrdil rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 3. 1999 sp. zn. 2 Cdon 173/96. Viz též DVOŘÁK 2008: s. 230., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA 2010: s. 211-212.

1.4 Úprava v českých zemích od roku 1918

Do právního řádu samostatného československého státu zařadil úpravu k.s. obsaženou ve Vzo první právní předpis nového státu.¹⁹ Existence k.s. v právu československého státu však trvala jen do 1. 1. 1951, kdy nabyt účinnost zákon č. 141/1950 Sb. Uvedený zákon rušil jak Vzo, tak všechny společnosti založené dle dřívějšího práva.²⁰ Také zákon č. 109/1964 Sb. neobsahoval normy, které by umožňovaly existenci k.s.

Teprve novelizace zákona č. 109/1964 Sb. zákonem č. 103/1990 Sb. s účinností od 1. 5. 1990 opravňovala fyzické osoby zakládat nové k.s. Oproti dřívějším právním předpisům uvedený zákon výslovně stanovoval, že k.s. je právnickou osobou.

Zákon č. 109/1964 Sb. byl zrušen zákonem č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník), který nabyt účinnosti 1. 1. 1992. Obchodní zákoník obsahuje právní normy, které jsou dnes platné a účinné pro k.s. Tyto normy jsou systematicky řazeny do Části II, Hlavy I, Dílu III (§§ 93-104) obchodního zákoníku.

¹⁹ Viz čl. 2 zákona č. 11/1918 Sb. z. a n. o zřízení samostatného státu československého

²⁰ Viz § 568 odst. 2 bod 2 a § 563 odst. 2 zákona č. 141/1950 Sb.

2 PRÁVNÍ POVAHA KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

2.1 Komanditní společnost jako právnická osoba

Komanditní společnost je právnickou osobou. Jedná se o právnickou osobu soukromého práva a to proto, že se zakládá soukromoprávním úkonem, vztahují se na ni převážně předpisy práva soukromého a sleduje soukromé účely.²¹ Komanditní společnost patří mezi právnické osoby označované jako korporace, neboť její základ je tvořen svazkem členů (společníků), kteří tuto společnost vytvářejí jako samostatnou osobu odlišnou od osob svých členů a její vnitřní život si upravují společenskou smlouvou.²²

Protože je k.s. obchodní společností, je podle § 56 odst. 1 Obchz současně právnickou osobou. Poněvadž k.s. tvoří její společníci, patří mezi sdružení fyzických či právnických osob podle § 18 odst. 2 písm. a) Občz.²³

Jakožto právnická osoba má k.s. způsobilost mít práva a povinnosti, způsobilost konat právní a protiprávní úkony, vlastní majetek oddělený od majetku svých společníků, vnitřní organizační strukturu, název, sídlo a státní příslušnost.²⁴

2.2 Komanditní společnost jako obchodní společnost

Podle § 56 odst. 1 Obchz je k.s. obchodní společností. Žádný právní předpis však nedefinuje pojem obchodní společnost, neboť její jednotlivé formy jsou navzájem rozdílné do té míry, až to znemožňuje jejich obecné vymezení.²⁵

Právní teorie rozlišuje osobní a kapitálové obchodní společnosti. Začlenit k.s. do jedné z těchto skupin je však obtížné, jelikož právní postavení komplementářů sice odpovídá povaze osobní obchodní společnosti, avšak právní postavení komanditistů připomíná spíše společníka kapitálové společnosti.²⁶

Ambivalentní povahu k.s. dokládají její postatné znaky: absence vkladové povinnosti společníků (kromě komanditistů), nepřevoditelnost obchodního podílů (kromě komanditistova

21 ŠVESTKA, DVOŘÁK a kolektiv 2009: s. 179.

22 Tamtéž, s. 180.

23 ELIÁŠ a kolektiv 2008: s. 173-174.

24 DVOŘÁK 2004: s. 9-10., shodně ELIÁŠ a kolektiv 2008: s. 175-176.

25 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 5., shodně LOCHMANOVÁ 2011: s. 79-80.

26 KOBLIHA a kol. 2006: s. 289.

podílu), oprávnění všech společníků jednat jménem k.s. (kromě komanditistů), oprávnění řídit společnost všemi společníky (kromě komanditistů) a nepřítomnost vnitřní struktury.²⁷

Zařazení k.s. mezi osobní obchodní společnosti lze odůvodnit jednak relativně trvalým členstvím komplementářů, jednak jejich osobní účastí na činnosti k.s.²⁸ a jednak neomezeným ručením komplementářů za závazky k.s.²⁹ Rozdíly mezi oběma druhy společníků představují důvod pro pojetí k.s. coby smíšeného typu společnosti.³⁰

2.3 Vztah komanditní společnosti k ostatním obchodním společnostem

Trefným je konstatování: „Komanditní společnost můžeme v nejobecnější rovině označit za společnost, jež je veřejnou obchodní společností s prvky společnosti s ručením omezeným.“³¹ Autor tuto tezi obhájí poukazem na § 93 odst. 4 Obchz.³²

Normy uvedené v § 93 odst. 4 Obchz zní: „Pokud dále není stanoveno jinak, použijí se na komanditní společnost přiměřeně ustanovení tohoto zákona o veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů ustanovení o společnosti s ručením omezeným.“

Toto ustanovení je však nevhodně formulováno, neboť podle jeho doslovného výkladu by se na právní postavení komanditisty měla aplikovat rovněž ustanovení upravující s.r.o. jako celek a nikoliv výhradně ustanovení upravující postavení společníků s.r.o.

Nepřesnou formulaci § 93 odst. 4 Obchz lze překonat výkladem, podle kterého právní norma upravující výlučně postavení společníka s.r.o. je použitelná na postavení komanditisty v k.s., avšak právní normu upravující výhradně s.r.o. jako celek nelze užít na právní postavení komanditisty v k.s.³³

Popsaná interpretace však neřeší otázku, zdali se určitá záležitost týká k.s. jako celku, a potom se užijí ustanovení upravující v.o.s., nebo se týká pouze postavení komanditisty, čímž se užijí ustanovení upravující postavení společníka s.r.o. Příkladem budiž sankce, jež postihují komanditistu prodlávajícího se splácením svého vkladu.³⁴

27 Srovnej POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 265. a LOCHMANOVÁ 2011: s. 87-88.

28 DVOŘÁK 2004: s. 11-12., shodně DVOŘÁK 2008: s. 232., shodně DVOŘÁK 2012: s. 315.

29 Štenglová in ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA 2010: s. 213.

30 ELIÁŠ, BARTOŠÍKOVÁ, POKORNÁ a kol. 2005: s. 8., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 213.

31 ŠVARC a kol. 2005: s. 131.

32 Tamtéž, s. 131-132.

33 ELIÁŠ a kol. 2006: s. 274., LOCHMANOVÁ 2011: s. 127., POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 476.

34 Srovnej ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 157-158. a FALDYNA a kol. 2010: s. 356-357.

3 ZALOŽENÍ A VZNIK KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

3.1 Založení komanditní společnosti

3.1.1 Zakladatelé komanditní společnosti

Zakladatelem je fyzická či právnická osoba a to od okamžiku, kdy platně uzavře společenskou smlouvu, jíž se příslušná k.s. zakládá. Jakmile je proveden zápis k.s. do obchodního rejstříku, vzniká k.s. jako osoba s vlastní právní subjektivitou a všichni dosavadní zakladatelé se stávají jejími společníky.³⁵

3.1.2 Formální náležitosti společenské smlouvy

Společenská smlouva musí mít dle § 57 odst. 2 Obchz písemnou formu a podpisy zakladatelů na ní musí být úředně ověřeny.

Zakladatel může být dle § 57 odst. 2 Obchz zastoupen svým zmocněncem, jehož plná moc musí být písemná s úředně ověřeným podpisem zakladatele nebo zmocnitele. Tuto plnou moc je nutno vystavit zvláště pro uzavření společenské smlouvy, obecná (generální) plná moc zde nepostačí.³⁶

Sporným se však jeví, zdali zvláštní plnou moc bude potřebovat prokurista zastupující zakladatele k.s.³⁷ Je-li založení k.s. součástí provozu podniku, nepotřebuje prokurista zvláštní plnou moc podle § 14 odst. 1 Obchz.³⁸

3.1.3 Podstatné složky obsahu společenské smlouvy

Protože společenská smlouva je právním úkonem, lze její obsah rozdělit na složky podstatné, složky pravidelné a složky nahodilé. Pro platnost společenské smlouvy je pak bezpodmínečně požadováno, aby měla všechny podstatné složky, které předepisuje zákon.³⁹

35 DVOŘÁK 2004: s. 72.

36 DĚDIČ a kol. 2002: s. 351., shodně ELIÁŠ a kol. 2006: s. 184., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 279., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 222.

37 Zvláštní plnou moc prokuristy požaduje DĚDIČ a kol. 2002: s. 351., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 279., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 222.

38 ELIÁŠ a kol. 2006: s. 184.

39 ŠVESTKA, DVOŘÁK a kolektiv 2009: s. 137-138.

Podle § 94 Obchz jsou podstatnými složkami obsahu obchodní firma, sídlo, předmět podnikání, určení společníků, rozdělení společníků na komplementáře a komanditisty a výše vkladu každého komanditisty.

Nepřítomnost byť jen jediné podstatné složky znamená, že společenská smlouva vůbec nevznikne a soud je povinen zamítnout návrh na zápis k.s. do obchodního rejstříku. Pokud by však soud přesto k.s. zapsal, vzniká tím důvod pro její prohlášení za neplatnou.⁴⁰

Obchodní firma je název, pod kterým je k.s. zapsána do obchodního rejstříku podle § 9 odst. 2 Obchz. Obchodní firmu lze rozdělit na kmen a dodatek. Tvorbou obchodní firmy k.s. je ovládána principem smíšené tvorby, neboť její kmen ovládá princip volné tvorby, zatímco její povinný dodatek označující právní formu k.s. ovládá princip přísné pravdy.⁴¹

Protože firemní kmen ovládá princip volné tvorby, mohou zakladatelé k.s. zvolit kmen osobní (jméno, název, firma zakladatele, nebo společníka), věcný (popis předmětu podnikání), fantazijní, smíšený, nebo číselný.⁴² Obsahuje-li firma jméno komanditisty, ručí tento společník stejně jako komplementář dle § 95 Obchz.

Jelikož povinný dodatek ovládá princip přísné pravdy, musí si zakladatelé zvolit pouze jednu podobu dodatku uvedenou v § 95 Obchz („komanditní společnost“, nebo „kom. spol.“, nebo „k. s.“). Uvedený dodatek musí být uveden v obchodní firmě právě jednou, buď na jejím začátku, nebo na jejím konci.⁴³

Tvorbu obchodní firmy navíc omezují tyto zásady: nezaměnitelnost, zákaz klamavosti, pravdivost, jasnost a jednotnost.⁴⁴ Nezaměnitelná je obchodní firma, kterou běžný spotřebitel⁴⁵ dokáže odlišit od jiné obchodní firmy pohledem i poslechem.⁴⁶ Neklamavá a pravdivá je firma vyjadřující, jaké osoby společnost sdružuje, či jaký předmět činnosti vyvíjí. Jasná je firma, jež neuvádí soutěžitele a spotřebitele v omyl.

40 Např. KOBLIHA a kol. 2006: s. 293., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 478., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 352.

41 Přehledné rozlišení těchto principů uvádí LOCHMANOVÁ 2011: s. 30.

42 Ojedinelý případ, kdy kmen obchodní firmy byl tvořen výhradně čísly, uvádí LOCHMANOVÁ 2006: s. 4.

43 Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 186/2002 a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 12. 2005, sp. zn. 7 Cmo 383/2005.

44 Přehledné rozlišení těchto zásad uvádí LOCHMANOVÁ 2011: s. 30.

45 Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3580/2009 a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 10. 2010 sp. zn. 3 Cmo 81/2010.

46 LOCHMANOVÁ 2006: s. 5.

Užívat svoji obchodní firmu může k.s. výhradně v takové podobě, v jaké byla zapsána do obchodního rejstříku.⁴⁷ Neplatným ale není právní úkon, jestliže uvádí nepřesnou obchodní firmu, je-li nepochybné, kdo je jeho skutečným účastníkem.⁴⁸

Podle § 19c Občz je povinností zakladatelů stanovit ve společenské smlouvě sídlo k.s. alespoň označením obce, zatímco v návrhu na zápis do obchodního rejstříku musí uvést plnou adresu sídla. Definice adresy včetně výčtu jejích jednotlivých složek je obsažena pouze v § 29 odst. 1 písm. h) Zzreg.⁴⁹ Třebaže uvedená definice slouží především účelům samotného Zzreg, lze ji použít i pro popis adresy sídla k.s. a to proto, že právnické osoby patří mezi subjekty vedené v registru osob dle § 25 písm. a) Zzreg a zároveň adresa sídla právnické osoby patří mezi údaje vedené v registru osob dle § 26 odst. 2 písm. j) Zzreg.⁵⁰

Podle § 19c odst. 3 Občz se každý může dovolávat jak skutečného sídla, tak sídla čistě formálního, které je však uvedeno v obchodním rejstříku. Uvedené oprávnění vykládají soudy jak jako povinnost uvádět skutečné sídlo,⁵¹ tak jako oprávnění uvádět formální sídlo.⁵² Možné je však dovodit, že účelem § 19c odst. 3 Občz je přimět právnické osoby k uvádění svého skutečného sídla ve veřejném rejstříku.

Povinností zakladatelů je doložit právní důvod užívání prostor, kde má k.s. svoje sídlo, při návrhu na zápis k.s. do obchodního rejstříku. Uvedená povinnost odpadá, pokud lze důvod zjistit z veřejného rejstříku, např. z katastru nemovitostí. Povinnost lze splnit též předložením písemného prohlášení, které není starší tří měsíců a má úředně ověřený podpis osoby, která je oprávněna nakládat s předmětnou nemovitostí. Probíraný právní důvod musí platit během celé doby, kdy je předmětný prostor zapsán jako sídlo k.s. v obchodním rejstříku. Neplnění těchto povinností může zakládat právní důvod pro zrušení k.s. rozhodnutím soudu podle § 29 odst. 6 Obchz.⁵³

47 ELIÁŠ a kol. 2006: s. 139., shodně KOBLIHA a kol. 2006: s. 24., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 352.

48 Viz rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 3. 1998, sp. zn. 2 Cdon 600/1997 a rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 7. 1998, sp. zn. 1 Odon 47/97.

49 Uvedené ustanovení zákona vymezuje adresu jako kombinaci názvu (okres; obec; městská část, či městský obvod; část obce, či v případě hl. m. Prahy katastrální území; ulice) čísla budovy (popisné, evidenční, orientační) a případně dalších údajů, které slouží k jednoznačnému určení adresního místa.

50 Obdobná definice, jaká je obsažena v § 29 odst. 1 písm. h) Zzreg, se nacházela v § 2 odst. 3 Obchz ve znění účinném do 30. 12. 2001. Pozdější znění Obchz (včetně znění účinného v současnosti) takovou definici neobsahovaly. Uvedený nedostatek byl překonán výkladem. Srov. DVOŘÁK 2004: s. 26., POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 10., ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 9.

51 Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2011, sp. zn. 7 Cmo 94/2011.

52 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1654/2011.

53 Homolová zastává názor, že zrušení obchodní společnosti z výše popsaného důvodu, je možné teprve po novelizaci Obchz s účinností od 1. 1. 2012. Viz HOMOLOVÁ 2011: s. 31. Opak však dokládá např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1654/2011.

Zakladatelé jsou povinni ve společenské smlouvě uvést předmět podnikání, jímž může být cokoliv, vyjma činností zakázaných zákonem a činností vyhrazených stanoveným formám právnických osob.⁵⁴

Zakladatelé jsou povinni ve společenské smlouvě identifikovat jednotlivé společníky včetně jejich rozlišení na komplementáře a komanditisty. Společenská smlouva musí stanovit přesnou výši vkladu každého komanditisty.

3.1.4 Pravidelné a nahodilé složky obsahu společenské smlouvy

Zakladatelé jsou právněni ujednat ve společenské smlouvě taktéž záležitosti jdoucí nad rámec podstatných složek obsahu. Taková ujednání představují pravidelné a nahodilé složky obsahu. Protože počet těchto složek je značný, zaměří se tato podkapitola pouze na složky, jež zvyšují právní jistotu k.s. a jejích společníků.⁵⁵

Protože výklady právních norem obsažených v Obchz jsou nejednoznačné, je jistějším ujednat ve společenské smlouvě lhůtu pro splacení vkladu komanditisty, zásady pro obchodní vedení, stanovení výše obchodních podílů jednotlivých společníků, podmínky převodu podílu komanditisty, pravidla pro rozdělení zisku a nesení ztráty, pravidla pro rozdělení likvidačního zůstatku a pravidla pro stanovení vypořádacího podílu.

Výhodným může být též pověření určitých komplementářů funkcí statutárního orgánu společně s obchodním vedením, či rozšíření zákazu konkurence na komanditisty.

3.2 Vznik komanditní společnosti

Vznik k.s. nastává jejím zápisem do obchodního rejstříku, což je veřejný seznam, který vedou jednotlivé krajské soudy (vyjma Krajského soudu v Praze) a Městský soud v Praze.⁵⁶

54 Např. podnikat jako banka může pouze akciová společnost dle § 1 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách; podnikat jako investiční společnost či investiční fond může pouze akciová společnost dle § 60 odst. 1 zákona a § 64 odst. 1 zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování.

55 Přehledný a obsahlý výčet pravidelných a nahodilých složek obsahu společenské smlouvy k.s. podává např. DĚDIČ a kol. 2002: s. 880-881., obdobně DVORÁK 2004: s. 50., obdobně DVORÁK 2008: s. 238-239., obdobně DVORÁK 2012: s. 323-324., V menším rozsahu např. BARTOŠÍKOVÁ 1999: s. 15., nebo LOCHMANOVÁ 2011: s. 131.

56 Příslušnost jednotlivých krajských soudů jako soudů prvního stupně ve věcech obchodního rejstříku zakládá § 9 odst. 3 písm. a) Osř. Městský soud v Praze má tutéž příslušnost jak pro svůj územní obvod (tedy území hl. m. Prahy), tak pro územní obvod Krajského soudu v Praze (tedy Středočeský kraj), viz § 39 odst. 1 Zsoud.

Do obchodního rejstříku se podle § 35 a § 36 Obchz zapisuje identifikace společníků (jméno, název, firma, bydliště, sídlo), rozlišení společníků na komplementáře a komanditisty, výše vkladu komanditisty a rozsah jeho splacení, obchodní firma, sídlo, předmět podnikání, identifikační číslo,⁵⁷ statutární orgán (jméno, název, firma, bydliště, sídlo členů orgánu, pokud je členem právnická osoba, pak též identifikace členů statutárního orgánu této osoby), způsob jednání členů statutárního orgánu, identifikace prokuristů a způsob jejich jednání, další údaje vyžadované zákonem. Třebaže k.s. povinně vytváří základní kapitál podle § 58 odst. 2 Obchz, jeho výše se do obchodního rejstříku nezapisuje podle § 36 písm. b) Obchz.

Zápis k.s. do obchodního rejstříku provede soud pouze na návrh. Jedinou přípustnou formou tohoto návrhu jsou formuláře, jež uveřejňuje Ministerstvo spravedlnosti ČR na svých internetových stránkách.⁵⁸ Úplný návrh na zápis k.s. do obchodního rejstříku tvoří kombinace procesního formuláře a formuláře předmětu návrhu.⁵⁹ Návrh musí mít úředně ověřené podpisy všech zakladatelů. Návrh musí všichni zakladatelé podat do devadesáti dnů od založení, nebo od doručení průkazu živnostenského oprávnění k.s. Nedodrží-li zakladatelé tuto lhůtu, musí si opatřit nový průkaz živnostenského oprávnění k zápisu k.s. do obchodního rejstříku.

Přílohu návrhu tvoří listiny, jež prokazují skutečnosti zapisované do rejstříku a které se zakládají do jeho sbírky listin.⁶⁰ Těmito listinami jsou společenská smlouva, čestné prohlášení komplementáře o jeho plné způsobilosti k právním úkonům a splnění podmínek provozování živnosti, průkaz oprávnění k výkonu předmětu podnikání, doklad důvodu pro užívání prostor sídla společnosti, případně též prohlášení správce vkladu podle § 60 odst. 4 Obchz.

Povinností soudu je přezkoumat, zdali návrh podaly oprávněné osoby, zdali má návrh formu předepsaného formuláře, zdali byl návrh podán v devadesátidenní lhůtě, zdali má návrh všechny náležitosti obsahu, zdali je návrh určitý a srozumitelný, zdali má návrh všechny svoje přílohy, zdali obsah příloh odpovídá skutkovému stavu⁶¹ a zdali je navrhovaná obchodní firma nezaměnitelná.

57 Soud musí nejprve elektronicky požádat Český statistický úřad o přidělení identifikačního čísla a teprve poté soud přidělí konkrétní identifikační číslo k.s. Viz § 24 písm. a), § 26 odst. 5 a § 28 odst. 2 Zzreg. V literatuře tento postup reflektuje LOCHMANOVÁ 2011: s. 90.

58 Uvedená povinná forma návrhu vyplývá z § 32 odst. 1 Obchz. Náležitosti obsahu formuláře návrhu na zápis k.s. do obchodního rejstříku stanovuje § 5 vyhlášky č. 414/2011 Sb.

59 HOLEJŠOVSKÝ 2012: kapitola IV. Typy formulářů, přílohy; první a druhý odstavec.

60 Výčet těchto povinných příloh uváděla vyhláška č. 250/2005 Sb., která byla účinná do 31. 12. 2011. Naopak § 2 vyhlášky č. 414/2011 účinné od 1. 1. 2012 pouze zmocňuje Ministerstvo spravedlnosti ČR k tomu, aby na svých internetových stránkách uveřejnilo seznam příloh.

61 Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 29 Odo 1365/2006.

Pokud je návrh úplný a bezvadný, provede soud zápis k.s. do obchodního rejstříku bez zbytečného odkladu po právní moci usnesení o povolení zápisu, nebo později, požadoval-li to návrh.

4 SPOLEČNÍCI KOMANDITNÍ SPOLEČNOSTI

Společníky k.s. jsou komplementář a komanditista. Protože jedna osoba nemůže být současně oběma společníky,⁶² musí se k.s. účastnit nejméně jeden komplementář a jeden komanditista. Nejvyšší přípustný počet komplementářů není omezen. Sporným však zůstává omezení počtu komanditistů na padesát podle § 105 odst. 3 Obchz. Protože se ale uvedené ustanovení zjevně vztahuje na celou s.r.o., nebude použitelné na komanditistu.⁶³

Společníkem k.s. nemůže být ČR, komplementářem nemůže být nadace, nadační fond, investiční společnost, či veřejná vysoká škola.⁶⁴ Komplementářem nemůže být osoba, která je neomezeně ručícím společníkem v jiné obchodní společnosti podle § 56 odst. 4 Obchz. Vyjma uvedených zákazů může být společníkem jakákoliv osoba včetně obchodní společnosti, nebo družstva.⁶⁵

4.1 Komplementáři

Komplementářem může být jen taková osoba, která splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti podle § 6 Živz a zároveň u ní nevyvstala překážka provozování živnosti dle § 8 Živz. Podmínkami jsou dosažení věku osmnácti let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Překážky tvoří rozhodnutí soudu o některých způsobech řešení úpadku, rozhodnutí správního orgánu nebo soudu o zákazu činnosti ve stejném či příbuzném oboru živnosti a též rozhodnutí živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění. Vůči komplementářům, kteří mají funkci statutárního orgánu nesmí působit překážky v § 38l Obchz.

Práva a povinnosti komplementáře vykonává fyzická osoba osobně, či prostřednictvím zástupce⁶⁶ a právnická osoba svým statutárním orgánem, či zástupcem dle § 93 odst. 3 Obchz.

62 Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999 sp. zn. 7 Cmo 629/98.

63 Uvedený názor zastává např. DĚDIČ a kol. 2002: s. 878., shodně DVOŘÁK 2008: s. 233., shodně DVOŘÁK 2012: s. 317., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 341.

64 Uvedené zákazy jsou obsaženy v těchto právních předpisech: § 28 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích; § 23 odst. 8 zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech; § 77 odst. 2 zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování; § 20 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Viz také DVOŘÁK 2004: s. 37-38.

65 Již předválečná judikatura dospěla k závěru, že komplementářem v k.s. může být jiná k.s. (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 15. července 1924, R I 524/24, Vážný 4059), nebo v.o.s. (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 16. února 1931, R I 68/31, Vážný 10 542). Naopak dnes již neobstojí zákaz s.r.o. být komplementářem k.s. (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 28. května 1924, R I 278/24, Vážný 3911).

66 Příkladem budiž zastoupení společníka při přijímání rozhodnutí společníků k.s. Viz DVOŘÁK 2004: s. 93.

Protože § 93 odst. 2 stanovuje předpoklady, které může splnit jen fyzická osoba, může práva a povinnosti komplementáře vykonávat jen fyzická osoba.⁶⁷ Oprávnění vykonávat práva a povinnosti komplementáře proto budou mít takoví členové kolektivního statutárního orgánu komplementáře, kteří jsou fyzickými osobami a splňují podmínky v § 93 odst. 2 Obchz, avšak vystupovat coby komplementář bude moci v konkrétním případě pouze jeden z nich.⁶⁸

Jelikož § 93 odst. 3 Obchz požaduje, aby podmínky v § 93 odst. 2 Obchz splňoval také zástupce komplementáře, může být takovým zástupcem opět pouze fyzická osoba.⁶⁹

Originárně vzniká účast komplementáři, který byl zakladatelem k.s., nebo který do k.s. přistoupil, aniž v ní měl právního předchůdce. Derivativně vzniká účast komplementáři, který přistoupil do k.s. jako dědic obchodního podílu, či jako právní nástupce zaniklého společníka.

4.2 Komanditisté

Komanditistou může být nepochybně fyzická osoba, jež je plně způsobilá k právním úkonům. Taková fyzická osoba dosáhla zletilosti dle § 8 Občz buď dovršením věku osmnácti let, nebo uzavřením manželství a současně nebyla zbavena způsobilosti k právním úkonům zcela, nebo začásti dle § 10 Občz.

Sporným zůstává, zdali může být komanditistou fyzická osoba, jež není plně způsobilá k právním úkonům. Dědič usuzuje, že komanditista má povinnost osobně se účastnit činnosti k.s., a proto musí být plně způsobilý k právním úkonům.⁷⁰ Dvořák soudí, že komanditista není povinen osobně se účastnit činnosti k.s., a tak nemusí být plně způsobilý, jestliže jej zastupuje jeho opatrovník.⁷¹

Dvořákovu přesvědčení přisvědčuje skutečnost, že výhradně komplementář je povinen účastnit se činnosti k.s., protože zánikem jeho účasti ve společnosti zpravidla dochází k jejímu zrušení.⁷² Dvořákův názor podpírá také § 102 odst. 1 Obchz, který stanovuje, že zbavení, nebo omezení komanditistovy způsobilosti k právním úkonům není důvodem pro zánik jeho účasti ve společnosti.

67 Tento názor zastávají DĚDIČ a kol. 2002: s. 875. a ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 341.

68 Štenglová in ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 340-341.

69 Naopak Dědič odůvodňuje tuto skutečnost účelem norem v § 93 odst. 4. Viz DĚDIČ a kol. 2002: s. 875.

70 DĚDIČ a kol. 2002: s. 332.

71 DVOŘÁK 2004: s. 43., shodně DVOŘÁK 2008: s. 237., shodně DVOŘÁK 2012: s. 322.

72 POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 264.

Právnícká osoba vykonává práva a povinnosti komanditisty svým statutárním orgánem nebo svým zástupcem podle § 20 odst. 1 Občz, případně podle § 13 odst.1 Obchz. Oprávnění vykonávat práva a povinnosti komanditisty budou mít takoví členové kolektivního statutárního orgánu komanditisty, kteří jsou plně způsobilí k právním úkonům. Právně jistějším však bude, bude-li výkonem těchto práv pověřen pouze jeden způsobilý člen statutárního orgánu.

Originárně vzniká účast komanditistovi, který byl zakladatelem k.s., nebo který do k.s. přistoupil, aniž v ní měl právního předchůdce. Derivativně vzniká účast komanditistovi, který přistoupil do k.s. jako dědic obchodního podílu, jako právní nástupce zaniklého společníka, či jako nabyvatel převedeného obchodního podílu.

5 PRÁVA A POVINNOSTI SPOLEČNÍKŮ

Z účasti na společnosti plynou každému společníkovi jednotlivá práva a jednotlivé povinnosti. Protože v k.s. mají účast dva odlišné druhy společníků, liší se jednotlivá práva a povinnosti komplementáře od jednotlivých práv a povinností komanditisty. Tyto rozdíly mohou společníci k.s. pouze v některých případech pozměnit společenskou smlouvou.

Mezi právy společníků lze rozlišovat práva na majetková plnění (právo na podíl na zisku, právo na vypořádací podíl, právo na podíl na likvidačním zůstatku), práva ovlivňovat činnost společnosti (právo na osobní účast na činnosti společnosti, právo na obchodní vedení, právo rozhodovat o záležitostech společnosti, právo na informace) a ostatní práva.

Mezi povinnosti společníků lze zařadit jednak povinnosti poskytovat majetková plnění (povinnost vložit vklad do společnosti, povinnost ručit za závazky společnosti, povinnost uhradit ztrátu společnosti), jednak povinnosti související s ovlivňováním činnosti společnosti (povinnost osobně se účastnit činnosti společnosti, povinnost k obchodnímu vedení, povinnost zdržet se konkurenčního jednání vůči společnosti, povinnost vykonávat řízení společnosti s péčí řádného hospodáře).⁷³

Poněvadž se k.s. vyznačuje dvěma odlišnými druhy společníků, lze jejich jednotlivá práva a povinnosti navíc dělit do tří skupin. První skupinu tvoří taková práva a povinnosti, jež se týkají obou druhů společníků k.s., druhou skupinu představují práva a povinnosti, která se vztahují výlučně na komplementáře, a poslední skupina obsahuje práva a povinnosti svědčící výhradně komanditistům.⁷⁴

5.1 Vkladová povinnost

Vkladová povinnost je komanditistovi uložena v § 97a Obchz, a tak ani společenská smlouva, ani k.s. nemůže konkrétního komanditistu zprostit splnění této povinnosti. Povinnost vložit vklad do společnosti sestává ze dvou dílčích povinností. Tou první je upisovací povinnost, jež je splněna tím, že se zakladatel k.s. zaváže ve společenské smlouvě k vložení určitého vkladu. Tou druhou je uhrazovací povinnost, která je splněna tím, že zakladatel či společník k.s. splatí svůj vklad v plné výši.⁷⁵

73 Rozdělení jednotlivých práv a povinností přehledně uvádí např. FALDYNA a kol. 2010: s. 212.

74 Toto dělení práv a povinností uvádí LOCHMANOVÁ 2011: s. 131., obdobně ŠVARC a kol. 2005: s. 137.

75 DVOŘÁK 2004: s. 105-106., shodně DVOŘÁK 2008: s. 259., shodně DVOŘÁK 2012: s. 335.

Komanditista je oprávněn si zvolit, zdali do k.s. vloží vklad peněžítý, nebo nepeněžítý. Pokud se však komanditista zaváže ve společenské smlouvě k nepeněžitému vkladu, je nutné v této společenské smlouvě výslovně uvést peněžní hodnotu takového vkladu. Zakladatelé k.s. ale nemají povinnost hodnotu nepeněžitého vkladu stanovit podle posudku znalce. Nepeněžítý vklad musí být majetkem, jehož hospodářská hodnota je zjistitelná a musí být využitelný pro předmět podnikání dané k.s. Naopak předmětem nepeněžitého vkladu nemůže být provedení prací, či poskytnutí služeb.

Komanditista je povinen vložit do k.s. vklad, jehož hodnota musí činit nejméně 5 000 Kč. Sporným se ale jeví, zdali je vůbec důvodné, aby zákon stanovoval minimální výši vkladu komanditisty. Peněžní vyjádření souhrnu peněžítých i nepeněžítých vkladů všech společníků obchodní společnosti se nazývá základní kapitál. Účelem základního kapitálu v kapitálových obchodních společnostech je zaručit věřitelům konkrétní společnosti, že tato společnost má dostatek vlastních zdrojů pro financování svých potřeb.⁷⁶ V případě k.s. ale popsany účel lépe naplňuje solidární ručení komplementářů za závazky k.s. celým jejich majetkem než základní kapitál tvořený vklady komanditistů.⁷⁷ Zákon tedy zjevně neočekává od základního kapitálu k.s. stejnou garanční funkci jako v případě kapitálových společností, a proto ani není důvod požadovat minimální výši vkladu komanditisty.⁷⁸

Maximální výši vkladu komanditisty zákon neurčuje, a proto se komanditista může ve společenské smlouvě zavázat k libovolně vysokému vkladu. Přípustné je rovněž ujednání ve společenské smlouvě, podle něhož mají komanditisté různě vysoké vklady.

Časový úsek, v němž je komanditista povinen splatit svůj vklad, může výslovně určit společenská smlouva. Sporným se může jevit, zdali se zde použije § 113 odst. 1 Obchz, který ukládá společníku s.r.o. povinnost splatit svůj vklad v období pěti let od vzniku s.r.o. nebo od převzetí závazku ke zvýšení vkladu nebo k novému vkladu. Protože ale § 97a výslovně uvádí, že komanditista je povinen splatit svůj vklad bez zbytečného odkladu po vzniku k.s., nebo po vzniku své účasti v k.s., pokud společenská smlouva nestanoví jinak, je uvedené ustanovení speciální vůči § 113 odst. 1 Obchz. Období pro splacení vkladu komanditisty však nesmí být nepřiměřeně dlouhé.⁷⁹ Na právní postavení komanditisty se neužije ani § 111 odst. 1, a proto komanditista není povinen splatit svůj vklad, ani jeho část před vznikem k.s.

76 Viz POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 281., obdobně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 47., obdobně FALDYNA a kol. 2010: s. 198., obdobně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 225.

77 Srovnej ELIÁŠ a kol. 2006: s. 185. a ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 46.

78 Tento názor zastává DVOŘÁK 2004: s. 106., shodně DVOŘÁK 2008: s. 260., shodně DVOŘÁK 2012: s. 335-336. Opačný názor viz BARTOŠÍKOVÁ 1999: s. 21.

79 DVOŘÁK 2004: s. 106., shodně DVOŘÁK 2008: s. 260., shodně DVOŘÁK 2012: s. 336.

Pokud komanditista nesplatí svůj vklad řádně a včas, může být postižen hned několika způsoby. Tyto způsoby ale ustanovení Obchz věnovaná výhradně k.s. neobsahují, a proto zde vzniká otázka, zdali má být dle § 93 odst. 4 Obchz aplikována úprava týkající se v.o.s., nebo úprava týkající se společníků s.r.o. Protože vklady komanditistů vytvářejí základní kapitál k.s. jako celku, bude převážně aplikována úprava týkající se v.o.s. Jelikož ale vkladová povinnost tvoří základní, případně i jedinou, povinnost komanditisty, představuje charakteristický znak právního postavení komanditisty. Toto zjištění otevírá cestu k použití ustanovení o postavení společníka s.r.o.⁸⁰

Dostane-li se komanditista se splácením svého vkladu do prodlení, vzniká mu dle § 80 odst. 2 Obchz povinnost platit úrok z prodlení ve výši 20 % z dlužné částky. Společenská smlouva však může stanovit jinou výši tohoto úroku, nebo zcela vyloučit povinnost platit úrok z prodlení. Každý ze společníků, nebo přímo k.s., může dle § 82a Obchz žalovat komanditistu o splacení vkladu. Komanditista může být dále vyloučen z k.s. rozhodnutím soudu podle § 90 odst. 2 Obchz, nebo může být k.s. soudem zrušena dle § 90 odst. 1 Obchz, pokud by kvůli nesplacení vkladu komanditisty nemohla k.s. dosáhnout svého účelu.⁸¹

Protože na vkladovou povinnost komanditisty lze aplikovat také ustanovení, která řeší postavení společníka v s.r.o., může být mezi výše uvedené postihy zařazeno i kaduční řízení dle § 113 odst. 3 až 6 Obchz.⁸² Pokud se tedy komanditista dostane do prodlení se splácením svého vkladu, může jej k.s. vyzvat ke splnění vkladové povinnosti ve lhůtě nikoliv kratší než tři měsíce a současně pohrozit vyloučením. Pokud v této dodatečné lhůtě komanditista nesplní svoji vkladovou povinnost, mohou jej ostatní společníci svým rozhodnutím vyloučit.

Z norem upravujících postavení společníka s.r.o. lze také použít § 108 odst. 2 Obchz.⁸³ Je tedy možné, aby nárok k.s. na splacení nesplacené části vkladu komanditisty byl započten vůči pohledávce komanditisty proti k.s. O tomto započtení však musí rozhodnout společníci.

Sporným se jeví aplikace § 121 Obchz, na základě něhož může být společníkům s.r.o. uložena příplatková povinnost jdoucí nad rámec jejich vkladu.⁸⁴ Jelikož příplatková povinnost není Obchz výslovně vyloučena, lze ze znění § 93 odst. 4 dovozovat, že tato povinnost může být uložena i komanditistům. Oprávnění k uložení příplatku ale musí nejprve výslovně založit

80 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 158.

81 Obdobných postihů by mohlo být dosaženo také tehdy, pokud se použijí ustanovení, která upravují postavení společníka v s.r.o. Viz FALDYNA a kol. 2010: s. 356-357.

82 Tento však není přijímán všeobecně. Viz DĚDIČ a kol. 2002: s. 876-877.

83 Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 1. 2005, sp. zn. 29 Odo 224/2004.

84 Aplikaci § 121 připouští DVOŘÁK 2008: s. 262., shodně DVOŘÁK 2012: s. 337. Aplikaci § 121 naopak nepřipouští DĚDIČ a kol. 2002: s. 878.

společenská smlouva. Teprve na základě tohoto oprávnění mohou všichni společníci většinou svých hlasů rozhodnout o uložení příplatkové povinnosti komanditistům. Příplatky mohou být učiněny jen v penězích a pouze do souhrné výše 50 % vkladu konkrétního komanditisty. Když komanditista nesplní příplatkovou povinnost, může jej k.s. vyloučit v kadučním řízení podle § 113 odst. 3 až 6 Obchz. Splnění příplatkové povinnosti nemá vliv ani na vklad komanditisty, ani na výši základního kapitálu.

5.2 Ručení společníků za závazky společnosti

Ručení je závazkový právní vztah, který je akcesorický a současně subsidiární vůči hlavnímu závazkovému vztahu.⁸⁵ Akcesorická povaha závazku znamená, že takový závazek existuje jen tehdy, pokud existuje hlavní závazek. Subsidiární povaha závazku znamená, že tento závazek je nutno plnit teprve tehdy, když hlavní závazek není splněn. Pokud k.s. nesplní svůj závazek, vzniká oprávnění věřiteli k.s. k tomu, aby plnění namísto po společnosti požadoval po jejích společnících a zároveň společníkům k.s. vzniká povinnost plnění věřiteli poskytnout. Ručení společníků k.s. vzniká přímo z § 93 odst. 1 Obchz, proto by ujednání ve společenské smlouvě, které by ručení vylučovalo, či omezovalo, bylo absolutně neplatné.

Všichni komplementáři ručí za závazky k.s. v rozsahu celého svého majetku společně a nerozdílně (solidárně). Naopak každý komanditista ručí za závazky k.s. v rozsahu, v němž je zapsána nesplacená část jeho vkladu v obchodním rejstříku. Komanditisté tak neručí společně a nerozdílně.

Pokud je jméno či název⁸⁶ komanditisty součástí obchodní firmy k.s., ručení takového komanditisty je stejné jako ručení komplementáře. Takový komanditista by tedy ručil celým svým majetkem a navíc společně a nerozdílně se všemi komplementáři. Pokud komanditista uzavře jménem k.s. smlouvu a současně k uzavření takové smlouvy není zmocněn, ručí pouze za závazky z takové smlouvy ve stejném rozsahu jako komplementář. Zmíněná norma, kterou obsahuje § 101 odst. 2 Obchz však přináší výkladové problémy. Josef Šilhán totiž ukazuje, že převládající interpretace daného ustanovení opomíjí otázku platnosti těch smluvních závazků, které komanditista uzavřel bez zmocnění.⁸⁷ Šilhán naopak dospívá k závěru, že zkoumaná část Obchz se použije výlučně v případech, kdy uzavření smluvního závazku komanditistou platně

85 POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 269., shodně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 171.

86 ELIÁŠ 1995: s. 5.

87 ŠILHÁN 2009: s. 1543-1544., shodně ŠILHÁN 2010: kapitola II. Panující interpretační náhled – komanditista jednající, ručící.

zavazuje k.s. Šilhánova interpretace znamená, že § 101 odst. 2 Obchz nečiní každý smluvní závazek, jenž komanditista uzavřel jménem k.s. bez jejího zmocnění, platným a účinným. Jen pokud nezmocněné jenání komanditisty platně zavazuje k.s., vznikne komanditistovi z tohoto závazku ručení o stejném rozsahu, jaký má ručení komplementáře.⁸⁸

Pokud věřiteli k.s. splnil dluh z právního důvodu ručení některý z komplementářů, je tento společník oprávněn žádat regresní náhradu na ostatních komplementářích v takové výši, aby podíl všech komplementářů na úhradě dluhu byl stejný. Společenská smlouva však podíly jednotlivých komplementářů na úhradě dluhu může stanovit jinak.⁸⁹ Komplementář nemůže požadovat regresní náhradu na komanditistech, neboť ti neručí solidárně s komplementáři. Jen v případě, že jméno či název komanditisty je součástí obchodní firmy k.s., je komplementář oprávněn požadovat regresní náhradu i na příslušném komanditistovi.

Pokud věřiteli k.s. splnil dluh z právního důvodu ručení některý z komanditistů, užije se § 106 odst. 2 Obchz. Nejprve dojde k započtení poskytnutého plnění komanditisty a nároku k.s. na splacení nesplacené části jeho vkladu. Jestliže k popsanému započtení nemůže dojít, je komanditista oprávněn požadovat náhradu od k.s. Pokud mu však k.s. náhradu neposkytne, je komanditista oprávněn žádat náhradu po společníkovi, jehož vklad není dosud placen. Jestliže společník náhradu neposkytne, nebo v k.s. není žádný společník s nesplaceným vkladem, může komanditista žádat náhradu od každého společníka avšak pouze v rozsahu společníkovy účasti na základním kapitálu.

Sporným se ale jeví, zdali komanditista může žádat náhradu od jakéhokoliv společníka k.s., či výlučně od komanditisty. Uvedená interpretační obtíž vzniká, pokud se komplementáři zavážou ve společenské smlouvě ke vkladům. Řešení popsané vykladové nesnáze nepomáhá ani odborná literatura.⁹⁰

Všichni komplementáři ručí za závazky k.s. v rozsahu celého svého majetku společně a nerozdílně i po zániku k.s. Naopak každý komanditista ručí za závazky k.s. v rozsahu výše svého podílu na likvidačním zůstatku, nejméně však v rozsahu svého ručení za trvání k.s. Tato norma obsažená v § 56 odst. 6 Obchz se stává neurčitou v situaci, kdy za trvání k.s. se rozsah ručení konkrétního komanditisty měnil. Dvořák navrhuje, aby ručení komanditisty, jež zaniklo zapsáním splacení komanditistova vkladu v plné výši do obchodního rejstříku, se zánikem k.s.

88 ŠILHÁN 2009: s. 1550-1551., shodně ŠILHÁN 2010: kapitola IV. Formulace výkladového stanoviska.

89 ELIÁŠ, BARTOŠÍKOVÁ, POKORNÁ a kol. 2005: s. 158, shodně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 171. Uvedený názor označuje za nejistý DVOŘÁK 2004: s. 77., shodně DVOŘÁK 2008: s. 244., shodně DVOŘÁK 2012: s. 108.

90 Srovnej DĚDIČ a kol. 2002: s. 871-872. a DVOŘÁK 2004: s. 78-79., shodně DVOŘÁK 2008: s. 245., shodně DVOŘÁK 2012: s. 331.

opět neobnovilo. Dvořák svůj návrh odůvodňuje tvrzením, že výklad této právní normy nesmí popírat omezenou povahu ručení komanditisty.⁹¹

Přistoupí-li do k.s. komplementář, ručí podle § 87 odst. 1 Obchz i za ty závazky, které vznikly před jeho přistoupením. Nově přistoupivší komplementář však může požadovat, aby mu ostatní společníci nahradili plnění, které poskytl. Zanikne-li účast komplementáře v k.s., ručí tento komplementář jen za závazky vzniklé před zánikem jeho účasti ve společnosti dle § 87 odst. 2 Obchz.

5.3 Právo na podíl na zisku

Aby společníkům vzniklo právo podílet se na zisku, kterého dosáhla jejich společnost, musí být nejprve zjištěno, zdali vůbec příslušná společnost dosáhla zisku. Společníci k.s. tedy musí schválit účetní závěrku, v níž je zjištěno, že k.s. vykázala zisk. Navíc podle § 65a Obchz musí být zcela odepsány zřizovací výdaje ve formě dlouhodobého majetku, nebo musí mít k.s. své disponibilní zdroje, případně navýšené o nerozdělený zisk z minulých období, rovny té části zřizovacích nákladů, která ještě není odepsána.

Jsou-li splněny výše popsané podmínky, lze přikročit k rozdělení zisku na část, která připadne k.s. a část, jež náleží komplementářům. Poměr obou částí může stanovit společenská smlouva, jinak je rozsah obou částí shodný.

Komplementáři si svou část zisku rozdělí v poměru, jenž určuje společenská smlouva. Pokud společenská smlouva takový poměr neurčuje, rozdělí si komplementáři svoji část zisku rovným dílem. Každý komplementář samostatně je povinen zdanit svůj příjem, který vytváří jeho podíl na zisku k.s.⁹²

Část zisku připadající na k.s. představuje příjem společnosti, a proto je nutné tuto část nejprve zdanit.⁹³ Teprve po zdanění se část zisku připadající na k.s. rozdělí mezi komanditisty. Společenská smlouva může určit poměr, v němž si jednotliví komanditisté rozdělí zisk. Pokud společenská smlouva takový poměr neurčuje, rozdělí si komanditisté zisk v poměru dle výše jejich splacených vkladů. Uvedená právní norma obsažená v § 100 odst. 1 a 2 Obchz přináší jistá rizika. Především komanditista, který se ve společenské upsal k vysokému vkladu, avšak tento vklad dosud vůbec nesplatil, nejenže nemá nárok na podíl na zisku, ale ještě navíc ručí

91 DVOŘÁK 2004: s. 80., shodně DVOŘÁK 2008: s. 246-247., shodně DVOŘÁK 2012: s. 332.

92 Viz § 3 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

93 Viz § 17 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

za závazky společnosti v rozsahu svého velkého vkladu.⁹⁴ Sporným se navíc může jevit, zdali mají právo na podíl na zisku rovněž komanditisté, jejichž vklad je splacen jen zčásti. Dvořák soudí, že i v takovém případě mají komanditisté právo na podíl na zisku.⁹⁵ Sporným se rovněž jeví, zdali je k.s. oprávněna použít svoji část zisku pro vlastní potřeby namísto, aby ji rozdělila mezi komanditisty.⁹⁶ Stanoví-li popsáné oprávnění k.s. její společenská smlouva, lze pokládat za nepochybné, že k.s. může svoji část zisku použít.

Podíl komplementáře na zisku je splatný dle § 82 odst. 1 Obchz do tří měsíců ode dne, kdy byla schválena účetní závěrka, či v jiném časovém úseku výslovně určeném společenskou smlouvou. Sporným se však může jevit, zdali je možné aplikovat uvedenou normu rovněž na komanditisty.⁹⁷

Protože právní úprava podílu společníků k.s. na zisku vyvolává celou řadu nejasností, jeví se nanejvýš potřebným vymezit pravidla pro rozdělení zisku ve společenské smlouvě.

5.4 Povinnost nést ztrátu společnosti

Aby společníkům vznikla povinnost nést ztrátu, jíž utrpěla jejich společnost, musí být nejprve zjištěno, zdali vůbec příslušná společnost utrpěla ztrátu. Společníci k.s. proto musí schválit účetní závěrku, v níž je zjištěno, že k.s. utrpěla ztrátu.

Komplementáři nesou ztrátu k.s. všichni rovným dílem, pokud společenská smlouva neurčí jiný poměr. Komanditistům pak § 100 odst. 3 Obchz neukládá povinnost nést ztrátu společnosti vůbec. Takovou povinnost ale komanditistům může založit společenská smlouva. Absolutně neplatným by však bylo ujednání ve společenské smlouvě, podle něhož ztrátu k.s. ponosou výhradně komanditisté, nebo výhradně společnost a nikoliv komplementáři.⁹⁸ Pokud komanditisté nesou ztrátu k.s., lze rozsah takové povinnosti jednotlivého komanditisty určit ve společenské smlouvě. Nestanovuje-li společenská smlouva tuto skutečnost, je zřejmě nutné použít § 293 Obchz, čímž všichni komanditisté ponosou ztrátu k.s. solidárně rovným dílem.⁹⁹

94 ELIÁŠ 1995: s. 6.

95 DVOŘÁK 2004: s. 86., shodně DVOŘÁK 2008: s. 251., shodně DVOŘÁK 2012: s. 393.

96 Uvedené oprávnění připouští DVOŘÁK 2004: s. 85., shodně DVOŘÁK 2008: s. 250., shodně DVOŘÁK 2012: s. 392-393. a ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 160. Opak uvádí DĚDIČ a kol. 2002: s. 901.

97 Aplikaci § 82 odst. 1 Obchz na komplementáře i komanditisty přisvědčuje DĚDIČ a kol. 2002: s. 901., shodně KOBLIHA a kol. 2006: s. 303., shodně DVOŘÁK 2008: s. 252. Aplikaci § 82 odst. 1 Obchz pouze na komplementáře přisvědčuje DVOŘÁK 2004: s. 86., a zřejmě i DVOŘÁK 2012: s. 394.

98 DĚDIČ a kol. 2002: s. 904.

99 DVOŘÁK 2004: s. 88., shodně DVOŘÁK 2008: s. 253., shodně DVOŘÁK 2012: s. 395.

Splatnost podílu společníka na ztrátě společnosti může stanovit společenská smlouva. Neučiní-li tak je nutno pohlížet na daný závazek společníka vůči k.s. jako na absolutní obchod podle § 261 odst. 3 písm. a) Obchz, který se bude řídit ustanoveními Obchz. Konkrétně se zde použije § 340 odst. 2, a tak bude k.s. oprávněna požadovat splacení podílu na ztrátě ihned po schválení účetní závěrky a naopak povinností společníka bude dané plnění společnosti splatit bez zbyteného odkladu po dojití žádosti k.s.¹⁰⁰

Ztráta k.s. může být zmírněna založením rezervního fondu, třebaže k.s. tuto povinnost zákon neukládá. Dalším prostředkem vedoucím k úhradě ztráty společnosti může být uložení příplatkové povinnosti komanditistům, o níž bylo pojednáno v podkapitole 5.1 této práce.

5.5 Právo na podíl na likvidačním zůstatku

Aby společníkům vzniklo právo na podíl na likvidačním zůstatku, musí být k.s. zrušena, nebo prohlášena za neplatnou, a následně musí proběhnout likvidace k.s. Pojem likvidační zůstatek označuje všeskerý majetek k.s., jenž zůstane po uspokojení všech věřitelů k.s. během likvidace a po odečtení nákladů likvidace.¹⁰¹

Pravidla pro rozdělení likvidačního zůstatku mezi společníky k.s. určuje § 104 Obchz, který předjímá tři možné situace v závislosti na velikosti likvidačního zůstatku. Je-li likvidační zůstatek dostatečně velký pro vrácení hodnot vkladů komanditistů i komplementářů, každému společníku je nejprve vrácena hodnota jeho splaceného vkladu, potom je zbytek likvidačního zůstatku rozdělen mezi všechny společníky podle pravidel pro rozdělení zisku. Je-li likvidační zůstatek dost velký pro vrácení hodnot vkladů všech komanditistů, avšak nikoliv pro vrácení hodnot vkladů všech komplementářů, je přednostně každému komanditistovi vrácena hodnota jeho splaceného vkladu, poté se zbytek likvidačního zůstatku rozdělí mezi všechny společníky podle pravidel pro rozdělení zisku. Není-li likvidační zůstatek veliký natolik, aby bylo možné vrátit hodnoty splacených vkladů všem komanditistům, rozdělí se celý likvidační zůstatek mezi všechny společníky podle pravidel pro rozdělení zisku.¹⁰²

Výše uvedená pravidla však může společenská smlouva stanovit odchýlně od zákona, k čemuž ji opravňuje § 104 odst. 3 Obchz. Společenská smlouva však nemůže vyloučit právo kteréhokoliv společníka podílet se na likvidačním zůstatku.¹⁰³

100 DĚDIČ a kol. 2002: s. 905.

101 DVOŘÁK 2004: s. 227.

102 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 174., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 371.

103 DĚDIČ a kol. 2002: s. 926., obdobně DVOŘÁK 2004: s. 227., shodně DVOŘÁK 2008: s. 303.

5.6 Právo na vypořádací podíl

Aby společníkům vzniklo právo na vypořádací podíl, musí jim skončit účast ve společnosti za trvání této společnosti a zároveň právním důvodem pro ukončení účasti nesmí být převod, či přechod obchodního podílu společníka na jeho právního nástupce.¹⁰⁴

Právní důvody, které vedou ke vzniku nároku společníka k.s. na vypořádací podíl, jsou tyto: vystoupení společníka ze společnosti změnou společenské smlouvy; prohlášení konkursu na majetek společníka, nebo zamítnutí insolvenčního návrhu na majetek společníka z důvodu nedostatku majetku; postižení podílu společníka výkonem rozhodnutí, či exekucí; vyloučení společníka soudem pro závažné porušení jeho povinností; nepřipuštění přechodu obchodního podílu společníka společenskou smlouvou; omezení komplementářovy způsobilosti k právním úkonům; nesplnění všeobecných podmínek provozování živnosti komplementářem, či vznik překážky provozování živnosti u komplementáře; výpověď účasti na společnosti dědicem komplementáře, zrušení účasti komanditistova dědice na společnosti rozhodnutím soudu; jiný důvod ujednaný ve společenské smlouvě.¹⁰⁵

Výpočet výše základního podílu se skládá ze dvou kroků. Prvním krokem je stanovení základu pro výpočet vypořádacího podílu obecným postupem dle § 61 odst. 2 Obchz. Druhým krokem, který se užije speciálně pro k.s., je aplikace § 104 odst. 4 Obchz. Uvedené ustanovení zákona obsahuje pravidlo, podle něhož se určí konkrétní výše vypořádacího podílu ze základu pro jeho výpočet.¹⁰⁶

Základ pro výpočet vypořádacího podílu může být podle § 61 odst. 2 Obchz stanoven dvěma různými způsoby. Společenská smlouva může výslovně určit, že základ pro výpočet vypořádacího podílu se zjistí z čistého obchodního majetku společnosti podle posudku znalce ustaveného dle § 59 odst. 3 Obchz. Povinností k.s. bude v tomto případě navrhnout soudu, aby jmenoval znalce, kterým musí být osoba nezávislá na k.s. Věcně a místně příslušným soudem k provedení tohoto řízení je krajský soud, v jehož obvodu územní působnosti má k.s. své sídlo. Povinností soudu je rozhodnout do 15 dnů od doručení návrhu, soud však obsahem návrhu není vázán. Povinností znalce je vypracovat znalecký posudek, jímž stanoví čistý obchodní majetek k.s. Naopak povinností k.s. je odměnit znalce za zpracování znaleckého

104 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 249.

105 DVOŘÁK 2004: s. 99-100., obdobně DVOŘÁK 2008: s. 257., obdobně LOCHMANOVÁ 2011: s. 133.

106 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 70., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 241-215.

posudku. Pokud by se znalec a k.s. nedohodli na výši odměny, určí její výši tentýž soud, který znalce jmenoval.

Mlčí-li společenská smlouva ohledně určení základu pro výpočet vypořádacího podílu, použije se druhý způsob tohoto výpočtu obsažený v § 61 odst. 2 Obchz. Povinností k.s. bude zjistit svůj vlastní kapitál z účetní závěrky, která je sestavena ke dni zániku účasti konkrétního společníka. Účetní závěrku musí navíc schválit společníci k.s.

Jakmile je určena výše základu pro výpočet vypořádacího podílu kterýmkoliv z těchto postupů, aplikuje se norma obsažená v § 104 odst. 4 Obchz. Podle této normy se vypořádací podíl vypočte obdobně jako podíl na likvidačním zůstatku.

Splatnost vypořádacího podílu nastává podle § 61 odst. 3 Obchz uplynutím tří měsíců od schválení účetní závěrky, nebo ode dne, kdy byl posudek znalce doručen společnosti. Dobu splatnosti však může společenská smlouva stanovit odchylně o zákona.

5.7 Zákaz konkurence

Zákaz konkurence se vyznačuje osobním a věcným rozsahem. Zatímco osobní rozsah určuje okruh osob, kterým je uložen zákaz konkurence, věcný rozsah představuje okruh úkonů, jichž se musí zdržet osoby, kterým byl uložen zákaz konkurence.¹⁰⁷

Osobní rozsah zákazu konkurence zahrnuje podle § 99 a § 84 Obchz komplementáře, nikoliv však komanditisty. Společenská smlouva ale může uvedený osobní rozsah jak rozšířit, tak také zúžit. Rozšířením osobního rozsahu se rozumí uložení zákazu konkurence buď všem, nebo jen některým komanditistům. Naopak zúžením osobního rozsahu se rozumí vynětí buď všech, nebo jen některých komplementářů ze zákazu konkurence.

Věcný rozsah zákazu konkurence komplementáře je vymezen v § 84 Obchz. Zakázáno je samostatné podnikání komplementáře ve stejném předmětu podnikání k.s., taktéž podnikání ve prospěch jiné osoby a zprostředkování obchodů k.s. pro jiné osoby. Komplementář nesmí být členem statutárního, či jiného orgánu společnosti s obdobným předmětem podnikání, jaký má k.s. Uvedené činnosti však nespádají do věcného rozsahu zákazu konkurence, pokud udělí ostatní společníci svolení komplementáři k provádění těchto činností. Třebaže zákon neurčuje formu takového svolení, neobstojí konkludentní svolení spočívající jen ve vědomí společníků o tom, že komplementář porušuje zákaz konkurence.¹⁰⁸

107 KŘETÍNSKÝ 1999: kapitola I, 2. odstavec.

108 DVOŘÁK 2004: s. 104., shodně DVOŘÁK 2008: s. 107., shodně DVOŘÁK 2012: s. 115.

Věcný rozsah zákazu konkurence komanditisty vyvolává výkladové problémy, není-li výslovně vymezen ve společenské smlouvě. Protože zákaz konkurence je záležitostí právního postavení komanditisty, bude nutno podle § 93 odst. 4 Obchz použít § 136 odst. 3 Obchz, jenž umožňuje ve společenské smlouvě určit rozsah zákazu konkurence jednotlivých společníků. Jestliže však uvedená norma představuje pouhý odkaz na společenskou smlouvu a současně taková společenská smlouva vůbec nevymezuje věcný rozsah zákazu konkurence, potom celé ustanovení smlouvy o zákazu konkurence komanditisty nebude mít právní účinky.¹⁰⁹ Jestliže ale probírané ustanovení zákona odkazuje na § 136 odst. 1 Obchz, jenž obsahuje věcný rozsah zákazu konkurence, potom je zákaz konkurence komanditisty i bez vymezení svého věcného rozsahu ve společenské smlouvě platný a má účinky.¹¹⁰

Pokud jakýkoliv společník k.s. poruší zákaz konkurence, který mu byl zákonem nebo společenskou smlouvou uložen, může být postižen několika způsoby. Společnost je především oprávněna dle § 65 odst. 2 Obchz požadovat na společníku vydání prospěchu z obchodu, jímž společník porušil zákaz konkurence, dále převedení práv z tohoto obchodu na společnost. Tato práva společnosti zanikají, jestliže je neuplatní ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se dozvěděla o porušení zákazu konkurence, nejdéle však do jednoho roku od vzniku těchto práv.

5.8 Právo na informace

Každý společník k.s. je oprávněn dle § 81 odst. 5 Obchz požádat ty komplementáře, kteří jsou pověřeni obchodním vedením, o informace ohledně jakékoliv záležitosti společnosti. Zároveň totéž ustanovení ukládá komplementářům, kteří jsou pověřeni obchodním vedením, povinnost podat informaci žádajícímu společníku.

Komplementářům přiznává § 81 odst. 5 Obchz právo k nahlížení do všech dokladů k.s. a právo kontrolovat tam zapsané údaje. Komplementáři mohou údaje v dokladech společnosti kontrolovat buď osobně, nebo k tomu mohou zmocnit auditora, či daňového poradce.

Komanditistu opravňuje § 98 Obchz k tomu, aby na komplementářích žádal informace o všech záležitostech společnosti. Komanditista může dále požadovat vydání stejnopisu účetní závěrky. Zatímco komplementář smí nahlížet do jakéhokoliv dokladu k.s., komanditista může podle § 98 Obchz nahlížet výlučně do účetních knih a účetních záznamů společnosti. Zatímco komplementář může zmocnit ke kontrole údajů v dokladech společnosti jak auditora, tak také

109 KŘETÍNSKÝ 1999: kapitola III, 4. odstavec.

110 DĚDIČ a kol. 2002: s. 899.

daňového poradce, komanditista může zmocnit ke kontrole údajů pouze auditora, nikoliv však třeba daňového poradce.

Nerovnováha, která ovládá práva komplementáře a komanditisty na informace, zřejmě nemá opodstatnění. Protože komanditista nemůže být ani statutárním orgánem k.s., ani nesmí vykonávat její obchodní vedení, jeví se nespravedlivým přiznávat mu menší rozsah práva na informace, než mají komplementáři. Proto je nutné odmítnout doslovný výklad § 98 Obchz,¹¹¹ a naopak extenzivním výkladem dovést totožný rozsah práva na informace u komplementáře i komanditisty.¹¹²

Společenská smlouva může rozsah práva na informace pro všechny společníky pouze rozšířit. Ustanovení společenské smlouvy, jež by úplně vylučovalo právo na informace, nebo jej zužovalo pod rozsah stanovený zákonem, by bylo absolutně neplatné.¹¹³

111 Doslovný výklad § 98 Obchz viz DĚDIČ a kol. 2002: s. 898.

112 Extenzivní výklad § 98 Obchz viz DVOŘÁK 2004: s. 98., shodně DVOŘÁK 2008: s. 256.

113 DVOŘÁK 2004: s. 98., shodně DVOŘÁK 2008: s. 256., obdobně KOBLIHA a kol. 2006: s. 301-302., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 487.

6 ŘÍZENÍ SPOLEČNOSTI

Zatímco kapitálovým obchodním společnostem právní předpisy ukládají povinnost vytvářet soustavu vnitřních orgánů, pro osobní obchodní společnosti je naopak příznačná absence této povinnosti.¹¹⁴ Uvedená skutečnost se projevuje tím, že Obchz výslovně neuvádí žádné vnitřní orgány k.s. Namísto orgánů tedy jednotlivé činnosti uvnitř společnosti i navenek vykonávají společníci buď kolektivně, nebo jednotlivě.

6.1 Obchodní vedení

Ačkoli pojem obchodní vedení platný a účinný Obchz používá, nikde nepodává jeho definici. Obchodní vedení však vymezila judikatura vyšších soudů jako organizování a řízení podniku společnosti včetně řízení zaměstnanců společnosti, rozhodování o provozních záležitostech (např. nákup a prodej, reklama, vedení účetnictví) a rozhodování o podnikatelských záměrech. Naopak judikatura vyšších soudů neztotožňuje obchodní vedení s právními úkony, které činí společnost jako právnická osoba vůči třetím osobám.¹¹⁵

Obchodní vedení vyhrazuje § 97 odst. 1 Obchz výhradně komplementářům. Společníci jsou dle § 81 odst. 2 Obchz oprávněni pověřit ve společenské smlouvě obchodním vedením pouze některé z komplementářů, nebo jenom jednoho z komplementářů. V uvedeném případě všichni ostatní komplementáři pozbývají svého oprávnění k obchodnímu vedení.

Každý komplementář oprávněný k obchodnímu vedení je povinen postupovat v rámci zásad, které si dohodl s ostatními komplementáři, kteří jsou rovněž oprávněni k obchodnímu vedení. Pokud ale společenská smlouva pověřuje pouze jednoho z komplementářů obchodním vedením jeví se sporným, zdali tomuto komplementáři ukládá § 81 odst. 1 Obchz povinnost dohodnout si zásady obchodního vedení pouze s ostatními komplementáři, či naopak se všemi společníky, včetně komanditistů. Protože však Obchz nepřipouští komanditisty k obchodnímu vedení, budou zásady obchodního vedení dohodnuty výlučně mezi komplementáři.¹¹⁶ Jestliže však jsou zásady obchodního vedení vtěleny do společenské smlouvy, jejich vymezení i jejich

114 Viz např. POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 265., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 190.

115 Viz rozsudek Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003; usnesení Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. 5 Tdo 1208/2005; usnesení Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 5. 4. 2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006.

116 DVOŘÁK 2004: s. 192-193., shodně DVOŘÁK 2008: s. 299., shodně DVOŘÁK 2012: s. 390.

případnou změnu musí odsouhlasit také komanditisté.¹¹⁷ Zásady obchodního vedení nemají právní účinky vůči třetím stranám. Pokud tedy komplementář učiní právní úkon jménem k.s. vůči třetí osobě a tímto právním úkonem poruší zásady obchodního vedení, nezpůsobuje takové porušení neplatnost daného právního úkonu.¹¹⁸

Oprávnění k obchodnímu vedení zaniká několika způsoby. Komplementář pověřený obchodním vedením může být odvolán, pokud se na tom dohodnou všichni ostatní společníci, tedy ostatní komplementáři spolu se všemi komanditisty. Jestliže však společenská smlouva výslovně stanovuje, že pověření komplementáře je neodvolatelné, lze dané pověření odejmout jedině rozhodnutím soudu na návrh kteréhokoliv společníka. Podmínkou však je, že pověřený komplementář porušuje svoje povinnosti závažným způsobem.

Komplementář pověřený obchodním vedením je oprávněn dle § 81 odst. 4 vypovědět z důležitých důvodů. Výpověď komplementáře musí mít písemnou formu a komplementář ji musí doručit jak společnosti, tak všem ostatním společníkům. Výpověď nabývá své účinnosti uplynutím jednoho měsíce od doručení k.s. Komplementář je povinen učinit všechna opatření, která nesnesou odkladu i po uplynutí uvedené lhůty.

Pokud má společnost pouze jednoho jediného komplementáře, nemůže jeho oprávnění zaniknout ani odvoláním ostatních společníků, ani odnětím rozhodnutím soudu, ani výpovědí tohoto komplementáře.¹¹⁹

6.2 Statutární orgán

Protože je k.s. právnickou osobou může činit právní úkony vůči ostatním osobám buď pomocí svého zástupce, či přímo prostřednictvím svého statutárního orgánu podle § 13 odst. 1 Obchz. Statutární orgán je zároveň jediným orgánem, který k.s. předepisuje zákon.

Statutárním orgánem společnosti jsou podle § 101 odst. 1 Obchz komplementáři. Toto stručné ustanovení zákona však vzbuzuje otázku, zdali lze na statutární orgán k.s. aplikovat též § 85 Obchz.¹²⁰ Protože však § 93 odst. 4 Obchz stanovuje, že se na k.s. přiměřeně použijí ustanovení zákona o v.o.s., je zapotřebí § 85 Obchz přiměřeně použít rovněž na k.s.¹²¹ Je tedy

117 DĚDIČ a kol. 2002: s. 885-886.

118 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 318.

119 DĚDIČ a kol. 2002: s. 887., shodně DVOŘÁK 2008: s. 300., shodně DVOŘÁK 2012: s. 390.

120 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 352.

121 DVOŘÁK 2004: s. 171., shodně DVOŘÁK 2008: s. 297., shodně DVOŘÁK 2012: s. 387., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 63 a 490.

nutné zcela odmítnout názor, který považuje právní úpravu statutárního orgánu k.s. obsaženou v § 101 odst. 1 Obchz za speciální vůči právní úpravě statutárního orgánu v.o.s. nacházející se v § 85 Obchz.¹²² Společenská smlouva tedy může podle § 85 odst. 1 Obchz výslovně stanovit, že statutárním orgánem k.s. jsou pouze někteří komplementáři, nebo jen jeden komplementář. Jestliže společenská smlouva nic takového nestanovuje, jsou statutárním orgánem k.s. všichni komplementáři.

Bude-li statutární orgán k.s. tvořen několika, nebo všemi komplementáři, vyvstává zde otázka, zdali tito komplementáři tvoří jeden kolektivní statutární orgán, nebo každý jednotlivý komplementář představuje samostatný statutární orgán, čímž by jedna k.s. měla hned několik statutárních orgánů zároveň. Jelikož však žádné ustanovení Obchz nenaznačuje,¹²³ že by jedna obchodní společnost měla mít několik samostatných statutárních orgánů, lze usuzovat, že více komplementářů tvoří jeden kolektivní statutární orgán k.s.¹²⁴

Bude-li statutární orgán k.s. tvořen několika, nebo všemi komplementáři, vyvstává zde navíc otázka, jakým způsobem budou tito komplementáři jednat jménem společnosti navenek. Společenská smlouva může dle § 85 odst. 2 Obchz stanovit, že jménem společnosti navenek jednají společně buď všichni členové statutárního orgánu, nebo společně jednají pouze někteří členové statutárního orgánu. Společenská smlouva může rovněž určit, že v některých právních věcech jednají členové statutárního orgánu společně, zatímco v jiných každý člen statutárního orgánu jedná samostatně.¹²⁵ Mlčí-li společenská smlouva ohledně způsobu jednání, je každý člen statutárního orgánu oprávněn jednat jménem společnosti navenek samostatně.

Působnost statutárního orgánu jakékoliv právnické osoby, a tedy také k.s., je vymezena § 20 odst. 1 Občz. Uvedené ustanovení světuje statutárnímu orgánu právo činit právní úkony jménem právnické osoby ve všech záležitostech. Jednatelské oprávnění statutárního orgánu může omezit pouze společenská smlouva, avšak uvedené omezení nebude účinné vůči třetím osobám a bude tedy způsobilé zavazovat k.s. Společnost bude též zavazovat právní úkon, jímž statutární orgán překročil předmět podnikání k.s. Společnost však nebude zavazovat právní úkon, jímž statutární orgán překročil svoji vlastní působnost svěřenou mu zákonem, nebo na základě zákona.

122 Specialitu § 101 odst. 1 Obchz vůči § 85 Obchz konstatuje např. DĚDIČ a kol. 2002: s. 906-907.

123 Zákon výslovně nepřipouští existenci několika statutárních orgánů, nýbrž existenci jednoho orgánu, který se skládá z několika členů. Viz především § 13, § 85, § 101, § 133, § 191 Obchz.

124 DVOŘÁK 2004: s. 171., shodně DVOŘÁK 2008: s. 297., shodně DVOŘÁK 2012: s. 387., shodně ELIÁŠ, BARTOŠÍKOVÁ, POKORNÁ a kol. 2005: s. 156, shodně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 170., shodně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 64-65. Opačný názor zastává ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 34-35.

125 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 325. Kritiku tohoto postupu uvádí DVOŘÁK 2004: s. 175.

Funkce člena statutárního orgánu zaniká ukončením účasti komplementáře v k.s., nebo jeho odstoupením z funkce. Komplementář může z funkce člena statutárního orgánu odstoupit podle § 85 odst. 3 Obchz. Povinností komplementáře je nejprve doručit společnosti a také jednotlivým společníkům svoje odstoupení. Další povinností komplementáře je učinit všechna opatření, která nesou odkladu. Odstoupení nabývá účinnosti uplynutím jednoho měsíce ode dne, kdy bylo doručeno společnosti. Odstoupí-li komplementář, který je jediným členem statutárního orgánu, stávají se všichni ostatní komplementáři členy statutárního orgánu ode dne účinnosti komplementářova odstoupení. Jestliže však k.s. má jen jednoho komplementáře, nemůže tento společník odstoupit z funkce statutárního orgánu.¹²⁶

6.3 Rozhodování společníků

Protože zákon nepředepisuje k.s. žádný nejvyšší orgán, náleží rozhodování o věcech, které se týkají společnosti, kolektivu jejích společníků. Sporným se jeví, zdali rozhodnutí společníků představuje právní úkon, nebo jinou právní skutečnost. Zatímco rozhodnutí nejvyšších orgánů kapitálových obchodních společností judikatura pokládá za jinou právní skutečnost a nikoliv za právní úkon,¹²⁷ rozhodnutí společníků osobních obchodních společností judikatura dosud neřešila. Protože k.s. nemá nejvyšší orgán, nelze hovořit o rozhodnutích takového orgánu, ale jen o rozhodnutích jednotlivých společníků. Rozhodnutí společníka představuje právní úkon, neboť splňuje definici právního úkonu obsaženou v § 34 Občz. Neplatnost lze proto prohlásit jen ve vztahu k rozhodnutí jednotlivých společníků, nelze však analogicky užít § 131 Obchz, který stanovuje podmínky neplatnosti usnesení valné hromady s.r.o.¹²⁸ Rozhodnutí společníka nelze ani nahradit rozhodnutím soudu.¹²⁹

Rozhodnutí společníků, jímž je měněna společenská smlouva, vyžaduje souhlas všech komplementářů i všech komanditistů. Společenská smlouva ale může dle § 97 odst. 4 Obchz stanovit, že k její změně postačí souhlas většiny komplementářů a většiny komanditistů. Má-li společnost uzavřít smlouvu podle § 67a (smlouva o převodu, nájmu a zástavě podniku, či jeho části), vyžaduje § 97 odst. 5 Obchz souhlas většiny komplementářů a většiny komanditistů.

126 DVOŘÁK 2004: s. 184., shodně DVOŘÁK 2012: s. 389.

127 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 3. 2002, sp. zn. 29 Odo 528/2001. Nasvědčují tomu také usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002 a usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005.

128 DĚDIČ a kol. 2002: s. 889., obdobně DVOŘÁK 2004: s. 94.

129 Rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 1. 2. 1995, sp. zn. 10 Cm 652/93.

Rozhodování společníků v ostatních záležitostech řeší § 97 odst. 2 Obchz, podle něhož rozhodnutí přijímá většina hlasů komplementářů spolu s většinou hlasů komanditistů. Pojem ostatní záležitosti zákon výslovně nevymezuje. Součástí ostatních záležitostí nebudou takové věci, kterým § 97 předepisuje zvláštní způsob rozhodování společníků, tedy obchodní vedení, změna společenské smlouvy a schvalování smluv podle § 67a. Mezi ostatní záležitosti lze tak zařadit například rozhodnutí o zrušení společnosti, či schválení účetní závěrky.¹³⁰

Každý společník má při rozhodování jeden hlas, nestanoví-li společenská smlouva jiný počet hlasů. Jestliže však společenská smlouva uděluje jednotlivým společníkům různé počty hlasů, musí být nestejný počet hlasů věcně odůvodnitelný. Důvodem pro stanovení nestejného počtu hlasů může být například skutečnost, že jednotliví společníci mají různě vysoké vklady. Ustanovení společenské smlouvy, které neodůvodněně znevýhodňuje určité společníky tím, že jim stanovuje jiný počet hlasů, než mají ostatní společníci, by bylo absolutně neplatné.¹³¹

130 POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 483., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 366.

131 DVOŘÁK 2004: s. 92., shodně DVOŘÁK 2008: s. 255-256., obdobně DVOŘÁK 2012: s. 343., obdobně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 347.

7 OBCHODNÍ PODÍL

Obchodní podíl vyjadřuje právní vztah mezi obchodní společností a jejím společníkem, jehož obsahem jsou jak práva a povinnosti mezi obchodní společností a jejími společníky, tak práva a povinnosti mezi společníky navzájem. Obchodní podíl má tedy stránku kvalitativní, jíž tvoří soustava práv a povinností mezi společností a společníky vůči sobě navzájem, a taktéž stránku kvantitativní, jíž vyjadřuje jednak rozsah společnickových práv a povinností (velikost podílu), jednak ocenění obchodního podílu společníka (hodnota podílu).¹³²

Protože obchodní podíl představuje penězi ocenitelný soubor práv a povinností, bývá řazen mezi jiné majetkové hodnoty podle § 118 odst. 2 Občz. Uvedené zařazení ale nezůstává bezproblémovým, neboť ocenitelnost v penězích společně s právní přípustností činit obchodní podíl předmětem věcných práv (především držba a vydržení) by ospravedlňovaly zařadit podíl mezi věci v právním smyslu.¹³³

7.1 Obchodní podíl komplementáře

Třebaže každý komplementář má svůj obchodní podíl, určení jeho velikosti je problematické. Jestliže komplementáři vložili do společnosti vklady lze analogicky použít pravidlo pro určení velikosti podílu komanditisty, a tak bude velikost podílu komplementáře odpovídat poměru jeho vkladu k základnímu kapitálu k.s. Pokud se však komplementáři nezavázali ke vkladům, bude nutné určit velikost jejich podílů pomocí jiného kritéria, například podle podílu na zisku. Druhým řešením této situace je výlovně stanovit velikost podílů jednotlivých komplementářů ve společenské smlouvě.¹³⁴

Přechod komplementářova podílu na jinou osobu je možný buďto děděním, či právním nástupnictvím právnických osob. Dědění obchodního podílu komplementáře musí být nejprve výslovně připuštěno ve společenské smlouvě dle § 88 odst. 1 písm. c) Obchz. Obchodní podíl, který je předmětem dědictví, musí dále nabýt dědic, či dědicové. Dědicem tak musí být osoba způsobilá k dědění a zároveň tato osoba nesmí odmítnout dědictví. Sporným se ale může jevit výklad poslední podmínky, podle níž musí ve společnosti zůstat dva další společníci. Dvořák

132 Srovnej DVOŘÁK 2004: s. 118-120. a ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 56-57. a LOCHMANOVÁ 2011: s. 104-105.

133 ELIÁŠ 2009: kapitola III. Komentář, 3. podkapitola, 2. odstavec a kapitola IV. Závěry, 1. a 2. odstavec. Týž závěr však předpokládá také Dvořákova argumentace – viz DVOŘÁK 2004: s. 123.

134 DVOŘÁK 2004: s. 120., shodně DVOŘÁK 2008: s. 264-265., shodně DVOŘÁK 2012: s. 344.

uvedenou podmínku vykládá tak, že dědění obchodního podílu komplementáře je možné jen tehdy, když k.s. měla před smrtí svého společníka nejméně tři komplementáře.¹³⁵ Jelikož však § 93 odst. 4 Obchz požaduje, aby se na k.s. (tedy včetně právního postavení komplementářů) přiměřeně použila ustanovení Obchz upravující v.o.s., bude popsaná podmínka dědění splněna tehdy, když když k.s. měla před smrtí svého komplementáře nejméně tři jakékoliv společníky. Postačí tedy například, když k.s. měla jednoho komplementáře a dva komanditisty.

Přípustnost převodu obchodního podílu komplementáře, jakož i společníka v.o.s., byla předmětem výkladových nejasností. Důvod opravňující komplementáře k převodu podílu byl spatřován jednak v nepřítomnosti výslovného zákazu takového úkonu v právních předpisech, jednak v možnosti výslovně připustit převod podílu a stanovit jeho podmínky ve společenské smlouvě.¹³⁶ Důvod zakazující převod podílu komplementáře, nebo společníka v.o.s., spočíval jak v přísné osobní vázanosti komplementáře na k.s., nebo společníka na v.o.s., tak v absenci právní normy výslovně připouštějící takový převod.¹³⁷ Konec popsáním neurčitostem učinila teprve judikatura, když vyslovila nepřipustnost převodu obchodního podílu společníka v.o.s., argumentujíc především osobní vázaností společníka na společnost.¹³⁸ Uvedený závěr však lze vztáhnout taktéž na komplementáře v k.s.¹³⁹

7.2 Obchodní podíl komanditisty

Určení velikosti obchodního podílu komanditisty se rozpadá do dvou kroků. Nejprve je použit § 114 odst. 1 Obchz, dle kterého výše obchodního podílu odpovídá poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu společnosti. Druhým krokem je porovnat takto učenou výši obchodních podílů komanditistů s výši obchodních podílů komplementářů. Určení velikosti obchodních podílů komanditistů tak naráží na tytéž obtíže, které provázejí stanovení velikosti obchodních podílů komplementářů.

Přechod komanditistova podílu na jinou osobu je přípustný buďto děděním, či právním nástupnictvím právnických osob. Dědění obchodního podílu komanditisty je připuštěno přímo § 102 odst. 4 Obchz. Společenská smlouva ale dědění obchodního podílu komanditisty může vyloučit. Jestliže společenská smlouva vylučuje dědění komanditistova podílu a příslušná k.s.

135 DVOŘÁK 2004: s. 143., shodně DVOŘÁK 2008: s. 282.

136 DVOŘÁK 2004: s. 139., shodně DVOŘÁK 2008: s. 124., obdobně MAREŠOVÁ 2006: kapitola III.

137 DVOŘÁK 2008: s. 124., obdobně DVOŘÁK 2012: s. 149., obdobně MAREŠOVÁ 2006: kapitola II.

138 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008.

139 LOCHMANOVÁ 2011: s. 104., shodně DVOŘÁK 2012: s. 149.

má pouze jednoho komanditistu, který zemře, vzniká zde výkladový problém. Prvním řešením tohoto problému je pohlížet na ustanovení vylučující dědění obchodního podílu komanditisty jako na platné, a proto smrtí komanditisty vznikne právní důvod pro zánik celé společnosti dle § 68 odst 6 písm. c) Obchz.¹⁴⁰ Druhým řešením je pokládat příslušné ustanovení společenské smlouvy za neplatné, čímž je dědění obchodního podílu jediného komanditisty přípuštěno.¹⁴¹ Přisvědčit lze spíše druhému názoru, protože cílem norem obsažených v Obchz je zachování existence společnosti, čemuž svědčí § 116 odst. 2, jenž zakazuje dědici jediného komanditisty zrušit svoji účast v k.s. Společenská smlouva může přechod komanditistova podílu děděním vázat i na splnění podmínky, kterou může být třeba souhlas společníků.¹⁴² Pokud dědic podílu nemá zájem o účast v k.s., může buď celé dědictví odmítnout dle § 463 Občz, nebo dědictví přijmout, ale požádat soud o zrušení své účasti v k.s. dle § 116 odst. 2 Obchz.

Přechod obchodního podílu komanditisty, jenž je právnickou osobou, na jeho právního nástupce dovoluje § 116 odst. 1 Obchz. Společenská smlouva však takový přechod může buď zcela vyloučit, či vázat na splnění podmínky. Vyloučení přechodu obchodního podílu jediného komanditisty však zřejmě bude neplatné obdobně jako v případě dědění podílu.

Přechod obchodního podílu komanditisty může být způsoben taktéž kadučním řízením podle § 113 Obchz. Jestliže je komanditista v kadučním řízení vyloučen ze společnosti, jeho podíl nejprve přechází na společnost. Společníci jsou oprávněni rozhodnout o převodu tohoto podílu na kteréhokoliv zbývajících komanditistu, nebo na kteroukoliv osobu stojící mimo k.s. Převést obchodní podíl vyloučeného komanditisty lze i navzdory skutečnosti, že společenská smlouva převod obchodního podílu nepřipouští, nebo vylučuje.¹⁴³ Jestliže však obchodní podíl není převeden, jsou společníci povinni rozhodnout buď o snížení základního kapitálu o vklad vyloučeného komanditisty, nebo o rozdělení uvolněného podílu mezi ostatní společníky podle velikosti jejich stávajících podílů. Pokud společníci nerozhodnou o jedné z uvedených variant do šesti měsíců ode dne vyloučení komanditisty, může soud rozhodnout o zrušení společnosti a nařídít její likvidaci.

Komanditista na rozdíl od komplementáře může svůj obchodní podíl převádět. Převod komanditistova podílu na jiného společníka téže společnosti umožňuje § 115 odst. 1 Obchz. Společenská smlouva však tento převod může zcela vyloučit, nebo jej vázat na splnění určité

140 DĚDIČ a kol. 2002: s. 923.

141 DVOŘÁK 2004: s. 141., shodně DVOŘÁK 2008: s. 279., shodně DVOŘÁK 2012: s. 375.

142 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 29 Odo 573/2006 a usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1080/2011.

143 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 380.

podmínky. Převod komanditistova podílu na komplementáře téže k.s. nebude přípustný, neboť tatáž osoba nemůže být komplementářem i komanditistou v téže k.s.¹⁴⁴ Převod komanditistova podílu na jinou osobu než společníka téže k.s. umožňuje § 115 odst. 2 Obchz jen tehdy, když společenská smlouva výslovně připustí takový převod. Společenská smlouva však může vázat převod například na souhlas společníků.

Převod komanditistova podílu se uskutečňuje na základě smlouvy o převodu podílu. Uvedená smlouva musí mít písemnou formu a podpisy všech smluvních stran musí být úředně ověřeny. Podstatnými složkami obsahu smlouvy o převodu podílu jsou: identifikace účastníků smlouvy; identifikace k.s., jejíž obchodní podíl se smlouvou převádí; vymezení převáděného podílu včetně vymezení vkladu, který na převáděný podíl připadá; výslovné prohlášení osoby, která není dosavadním společníkem k.s., o přistoupení ke společenské smlouvě k.s.; stanovení úplatnosti, či bezúplatnosti převodu komanditistova podílu.¹⁴⁵ Výslovné ujednání o úplatnosti, nebo bezúplatnosti převodu komanditistova podílu nemůže mít podobu pozdějšího dodatku ke smlouvě, nýbrž musí být obsaženo ve smlouvě odpočátku.¹⁴⁶ Pokud je převod komanditistova podílu úplatný, musí smlouva, nebo její příloha obsahovat buďto ujednání o ceně, či ujednání o způsobu stanovení ceny.¹⁴⁷

Účinnost smlouvy o převodu komanditistova podílu nastává buď okamžikem úředního ověření podpisů účastníků smlouvy, nebo později, pokud tak bylo výslovně ujednáno. Odložit účinnost smlouvy do zaplacení ceny obchodního podílu však nelze.¹⁴⁸ Účinky převodu podílu komanditisty nastávají vůči společnosti teprve okamžikem, kdy je této společnosti doručena účinná smlouva o převodu komanditistova podílu podle § 115 odst. 4 Obchz.

Jakmile převod komanditistova podílu nabude účinnosti vůči společnosti, nastává také změna práv a povinností obou stran převodu podílu. Nabyvatel komanditistova podílu se stává novým komanditistou, a proto na něj přechází všechna práva i povinnosti, která měl převodce. Naopak převodce komanditistova podílu sice přestává být komanditistou, avšak nadále ručí za závazky, které přešly převodem podílu podle § 115 odst. 3 Obchz. Pokud tedy převodce dosud nesplatil svůj vklad do k.s., převedením jeho podílu vzniká povinnost nabyvateli podílu vklad splatit, zároveň však převodce podílu ručí za splacení tohoto vkladu.¹⁴⁹

144 Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999 sp. zn. 7 Cmo 629/98.

145 DVOŘÁK 2004: s. 133., shodně DVOŘÁK 2008: s. 274., shodně DVOŘÁK 2012: s. 367-368.

146 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 392/2010.

147 Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 3. 1995, sp. zn. 7 Cmo 120/94 a usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. 4. 2006, sp. zn. 29 Odo 221/2005.

148 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 7. 2. 2006, sp. zn. 29 Odo 1241/2004.

149 Srovnej DVOŘÁK 2004: s. 134., shodně DVOŘÁK 2008: s. 275-276., shodně DVOŘÁK 2012: s. 368-369. a ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 163.

Nevyřešenou zatím zůstává otázka, zdali může být obchodní podíl komanditisty taktéž způsobilým předmětem zástavy. Jádrem zmíněného problému je pochybnost, zdali mohou být na právní postavení komanditisty přiměřeně aplikovány dle § 93 odst. 4 Obchz právní normy obsažené v § 117a Obchz, které upravují zastavení obchodního podílu společníka s.r.o.

Důvod umožňující zastavitelnost obchodního podílu komanditisty lze spatřovat jednak ve způsobilosti obchodního podílu být předmětem zástavy jako takzvané jiné majetkové právo podle § 153 odst. 1 Občz, jednak v přípustnosti přiměřeného použití § 117a Obchz na právní postavení komanditisty a jednak v možnosti společenské smlouvy vyloučit, omezit, ale zjevně též připustit zastavitelnost komanditistova podílu.¹⁵⁰ Zastavitelnosti podílu komanditisty může svědčit i judikatura, poněvadž její výklad činí obchodní podíl způsobilým předmětem věcných práv,¹⁵¹ mezi které zástavní právo obecně náleží.

Argumenty znemožňující zastavitelnost obchodního podílu komanditisty lze nacházet především ve dvou skutečnostech. Zastavení obchodního podílu komanditisty nepředstavuje pouze otázku právního postavení komanditisty, nýbrž záležitost celé společnosti, a proto nelze přiměřeně aplikovat § 177a Obchz.¹⁵² Zástavní právo k obchodnímu podílu vzniká až zápisem tohoto práva do obchodního rejstříku dle § 177a odst. 3 Obchz, ale § 36 písm. b) stanovuje, že se zástavní právo k obchodnímu podílu společníka k.s. do obchodního rejstříku nezapisuje. To tedy znamená, že zástavní právo, jehož předmětem je obchodním podíl komanditisty, nemůže vzniknout takovým způsobem, který by byl právně jistý.¹⁵³

150 VYMAZAL 2011: II. kapitola, 3., 4. a 6. odstavec.

151 ELIÁŠ 2009: IV. kapitola, 1. a 2. odstavec.

152 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 163-164.

153 DVOŘÁK 2004: s. 146., shodně DVOŘÁK 2008: s. 281., shodně DVOŘÁK 2012: s. 347., obdobně DĚDIČ a kol. 2002: s. 878., obdobně VYMAZAL 2011: II. kapitola, 7. odstavec.

8 ZÁNİK ÚČASTI SPOLEČNÍKA

Účast komplementářů i komanditistů může zaniknout výlučně způsoby, které předvídá zákon. Způsoby zániku účasti společníka ve společnosti lze rozdělit do tří skupin. První skupinu tvoří způsoby, které jsou společné komplementářům i komanditistům. Druhou skupinu představují způsoby, jimiž může svoji účast ve společnosti ukončit pouze komplementář. Na třetí skupinu pak zůstávají způsoby, kterými ukončuje svoji účast na společnosti výhradně komanditista.¹⁵⁴

Každý způsob zániku účasti společníka v k.s. představuje právní důvod pro změnu její společenské smlouvy. Povinností statutárního orgánu společnosti je podle § 32 odst. 3 Obchz podat návrh na zápis zániku účasti společníka do obchodního rejstříku. Jelikož zánikem účasti společníka dochází ke změně společenské smlouvy, je dále povinností statutárního orgánu k.s. předložit rejstříkovému soudu změněnou společenskou smlouvu dle § 38k odst. 1 Obchz. Obě uvedené povinnosti musí být splněny bez zbytečného odkladu po zániku účasti společníka.

8.1 Společné způsoby zániku účasti

Účast všech společníků na společnosti zaniká především zánikem samotné společnosti. Pokud zániku společnosti předchází likvidace, náleží každému společníku jeho podíl na likvidačním zůstatku, nikoliv však jeho vypořádací podíl.

Účast společníka na společnosti zaniká buď jeho smrtí, či jeho zánikem bez právního nástupce. Pokud přestane existovat komanditista, neznámá to zánik celé společnosti. Konec existence komplementáře však může znamenat právní důvod pro zrušení celé k.s. Zrušení celé společnosti nastává tehdy, když nedojde k dědění, či přechodu komplementářova obchodního podílu, nebo tehdy, když byl zemřelý jediným komplementářem k.s.¹⁵⁵

Účast společníka zaniká také prohlášením konkursu na jeho majetek, nebo zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek společníka je nedostatečný. Postihne-li takový způsob zániku účasti komplementáře, představuje to právní důvod pro zrušení celé společnosti podle § 88 odst. 1 písm. e) Obchz. Pokud se zbylí společníci dohodnou, že k.s. bude dále pokračovat podle § 88 odst. 2 Obchz, přísluší komplementáři vypořádací podíl. Jestliže je konkurs na majetek komanditisty zrušen a důvodem jeho zrušení není ani splnění rozvrhového usnesení,

154 DVOŘÁK 2004: s. 147-148., obdobně ŠVARC a kol. 2005: s. 140-141.

155 Srovnej POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 455.

ani nedostatek majetku komanditisty, obnovuje se účast komanditisty ve společnosti dle § 102 odst. 3 Obchz. Komanditistovi náleží vypořádací podíl, avšak došlo-li k obnovení jeho účasti v k.s., musí vyplacený vypořádací podíl vrátit.

Účast společníka zaniká také tehdy, pokud je obchodní podíl společníka postižen buď výkonem rozhodnutí, nebo exekucí. Postihne-li takový způsob zániku účasti komplementáře, představuje to právní důvod pro zrušení celé společnosti podle § 88 odst. 1 písm. f) Obchz. Jestliže se zbylí společníci dohodnou, že k.s. bude nadále pokračovat dle § 88 odst. 2 Obchz, přísluší komplementáři vypořádací podíl. Jestliže je pravomocně zastaven výkon rozhodnutí, nebo zastavena exekuce postihující podíl komanditisty, obnovuje se komanditistova účast ve společnosti dle § 102 odst. 3 Obchz. Komanditistovi náleží vypořádací podíl, ale pokud došlo k obnovení jeho účasti v k.s., musí vyplacený vypořádací podíl vrátit.

Účast společníka zaniká jeho vyloučením ze společnosti na základě rozhodnutí soudu. Zatímco vyloučení komplementáře se nepochybně řídí § 90 odst. 2 Obchz, sporným zůstává, zdali se vyloučení komanditisty řídí také § 90 odst. 2 Obchz,¹⁵⁶ nebo § 149 Obchz.¹⁵⁷ Uvedená ustanovení zákona však požadují splnění týchž podmínek. Nejprve musí společník porušovat svoje povinnosti závažným způsobem a opakovaně.¹⁵⁸ Následně musí být společník písemně vyzván k řádnému plnění svých povinností pod pohrůzkou vyloučení. Teprve potom mohou společníci, kteří mají nejméně poloviční podíl na celé společnosti, souhlasit s podáním žaloby navrhuující vyloučení společníka. Vyloučenému společníku náleží vypořádací podíl.

Účast společníka na společnosti zaniká jeho vystoupením, jehož je dosaženo změnou společenské smlouvy podle § 83 Obchz.

8.2 Způsoby zániku účasti komplementáře

Účast komplementáře, nikoliv ale komanditisty, ve společnosti zaniká, pokud tento společník pozbude plnou způsobilost k právním úkonům, nebo přestane splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti, nebo mu vznikne překážka k provozování živnosti. Nastane-li jakákoliv z uvedených situací, vzniká tím právní důvod pro zrušení celé společnosti podle § 88 odst. 1 písm. g) a h) Obchz. Jestliže se zbylí komplementáři a komanditisté dohodnou, že k.s. bude nadále pokračovat podle § 88 odst. 2 Obchz, náleží komplementáři vypořádací podíl.

156 DĚDIČ a kol. 2002: s. 878., shodně DVOŘÁK 2008: s. 294., shodně DVOŘÁK 2012: s. 383.

157 DVOŘÁK 2004: s. 156., shodně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 165.

158 Rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 15. 2. 1995, sp. zn. 10 Cm 577/93.

Účast komplementáře, nikoliv však komanditisty, ve společnosti zaniká jeho výpovědí podle § 88 odst. 1 písm. a) Obchz.¹⁵⁹ Přestože uvedené ustanovení zákona připouští výpověď komplementáře pouze, pokud byla společenská smlouva uzavřena na dobu neurčitou, připustit lze komplementářovu výpověď, jestliže byla společenská smlouva uzavřena na dobu určitou a zároveň obsahovala ujednání opravňující komplementáře ji vypovědět.¹⁶⁰ Svoji výpověď musí komplementář podat nejpozději šest měsíců před uplynutím účetního období, nestanoví-li jiné období k podání výpovědi společenská smlouva. Komplementářova výpověď zakládá právní důvod pro zrušení společnosti dle § 88 odst. 1 písm. a) Obchz. Jestliže se zbylí komplementáři a komanditisté dohodnou, že k.s. bude nadále pokračovat podle § 88 odst. 2 Obchz, přísluší komplementáři vypořádací podíl.

8.3 Způsoby zániku účasti komanditisty

Účast komanditisty, nikoliv ale komplementáře, ve společnosti zaniká, pokud tento společník navrhne soudu, aby jeho účast ve společnosti zrušil podle § 148 odst. 1 Obchz. Soud tomuto návrhu vyhově, pokud nelze na komanditistovi spravedlivě požadovat, aby ve společnosti dále setrval. Komanditistovi náleží při popsaném způsobu ukončení jeho účasti v k.s. vypořádací podíl. Uvolněný obchodní podíl komanditisty musí být vypořádán obdobným způsobem jako podíl během kadučního řízení.

Účast komanditisty, nikoliv ale komplementáře, ve společnosti zaniká, jestliže se tento společník dohodne s ostatními společníky na ukončení své účasti podle § 149a Obchz. Ačkoli je přípustnost tohoto způsobu zániku účasti komanditisty sporná,¹⁶¹ vyloučit jeho užití zřejmě zcela nelze, neboť ani sám zákon jej výslovně nezakazuje. Dohoda dle § 149a Obchz musí mít písemnou formu a podpisy všech účastníků musí být úředně ověřeny. Komanditistovi náleží při popsaném způsobu ukončení jeho účasti v k.s. vypořádací podíl. Uvolněný obchodní podíl komanditisty musí být vypořádán obdobným způsobem jako podíl během kadučního řízení.

Účast komanditisty, nikoliv ale komplementáře, ve společnosti zaniká taktéž kadučním řízením, o kterém bylo pojednáno v podkapitolách 5.2 a 7.2. Účast komanditisty, nikoliv však komplementáře, ve společnosti zaniká také převodem komanditistova podílu.

159 Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 4. 2003, sp. zn. 29 Odo 295/2001.

160 DĚDIČ a kol. 2002: s. 790-791 a 911.

161 Užití § 149a Obchz na komanditisty připouští DVOŘÁK 2004: s. 158-159., shodně ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 166., shodně ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 341. Užití § 149a Obchz na komanditisty nepřipouští DĚDIČ a kol. 2002: s. 878., shodně DVOŘÁK 2012: s. 383.

9 ZRUŠENÍ A ZÁNİK SPOLEČNOSTI

Zrušení společnosti může nastat výhradně z právních důvodů, které předvídá zákon. Zmíněné právní důvody lze rozdělit do tří odlišných skupin. První skupinu tvoří právní důvody, jež jsou společné všem obchodním společnostem a které jsou obsaženy v § 68 Obchz. Druhou skupinu představují právní důvody obsažené v § 88 Obchz, jež vedou k zániku účasti komplementáře, čímž zpravidla zaniká samotná společnost. Třetí skupina právních důvodů obsažených v § 102 Obchz vede k zániku účasti komanditistů, nikoliv však ke zrušení celé společnosti.¹⁶²

Zrušení společnosti zpravidla provází její likvidace. Zrušení společnosti bez provedení likvidace je přípustné, pokud na místo zrušené společnosti nastoupí její právní nástupce, nebo jestliže důvodem pro zrušení společnosti je zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušení konkursu z důvodu, že majetek společnosti coby dlužníka je zcela nepostačující, a takto zrušená společnost nemá žádný majetek podle § 68 odst. 2 Obchz.

Zrušení společnosti však nepředstavuje pozbytí její právní subjektivity. Společnost má právní subjektivitu až do dne výmazu z obchodního rejstříku podle § 68 odst. 1 Obchz a § 20a odst. 2 Občz. Během soudního řízení o výmazu společnosti z obchodního rejstříku trvá právní subjektivita společnosti a teprve dnem výmazu z obchodního rejstříku společnost zaniká jako subjekt práv a povinností vůbec.¹⁶³

9.1 *Obecné důvody zrušení společnosti*

Zrušení k.s. nastává uplynutím doby, na níž byla založena. Takový způsob zrušení společnosti může nastat pouze, pokud společenská smlouva výslovně určila dobu, na kterou se společnost zakládá podle § 62 odst. 2 Obchz.

Zrušení k.s. nastává dosažením účelu, pro nějž byla daná společnost založena. Protože je ale pojem dosažení účelu obtížně zjištělný, vyžaduje probíraný způsob zrušení buď velmi konkrétní vymezení účelu a způsobu jeho dosažení ve společenské smlouvě, nebo rozhodnutí společníků k.s. o jeho dosažení.¹⁶⁴

162 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 172., shodně FALDYNA a kol. 2010: s. 370., obdobně ŠVARC a kol. 2005: s. 142-143., obdobně LOCHMANOVÁ 2011: s. 137.

163 DVOŘÁK 2004: s. 209., shodně DVOŘÁK 2008: s. 199., shodně DVOŘÁK 2012: s. 279., obdobně POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 381-382.

164 POKORNÁ, KOVAŘÍK, ČÁP a kol. 2009: s. 383.

Zrušení společnosti ze dvou výše popsaných důvodů lze nepochybně zabránit změnou její společenské smlouvy přede dnem zrušení společnosti. Sporným se však jeví, zdali lze být k.s. zachovat změnou společenské smlouvy učiněnou teprve po dni zrušení společnosti.¹⁶⁵ Lze dovodit, že cílem norem obsažených v Obchz je spíše zachování existence společností, čemuž svědčí § 68 odst. 8 Obchz, a tak zrušení k.s. zabraňuje změna společenské smlouvy provedená kdykoliv před zánikem společnosti.

Zrušení k.s. nastává rozhodnutím všech jejích společníků. Dnem zrušení k.s. při tomto způsobu zrušení může být buď den, který společníci výslovně stanovili ve svém rozhodnutí, či den, kdy bylo rozhodnutí společníků přijato, jestliže se k.s. zrušuje s likvidací. Společníci jsou oprávněni zrušit své rozhodnutí o zrušení společnosti podle § 68 odst. 8 Obchz, musí tak však učinit do doby, než se začne rozdělovat likvidační zůstatek.

Zrušení k.s. nastává rozhodnutím soudu. Den zrušení společnosti stanovuje rozhodnutí soudu, nebo takový nastane dnem právní moci rozhodnutí soudu. Zrušení k.s. může nastat též zvláštním rozhodnutím soudu, kterým je zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení, nebo zrušení konkursu z důvodu, že majetek společnosti coby dlužníka je zcela nepostačující. Zrušení k.s. může nastat i jejím zánikem, jestliže dochází k fúzi, či rozdělení této společnosti, nebo k převodu jejího jmění na společníka.

Soud může k.s. zrušit a nařídit její likvidaci na návrh státního orgánu, nebo na návrh osoby, jež na věci osvědčila právní zájem. Důvody pro tento způsob zrušení společnosti uvádí § 68 odst. 6 Obchz a patří mezi ně například dlouhodobá nečinnost společnosti, nebo pozbytí oprávnění k podnikatelské činnosti. Soud je nejdříve povinen určit lhůtu pro odstranění důvodů uvedených v § 68 odst. 6 Obchz. Teprve marným uplynutím zmíněné lhůty vzniká povinnost soudu rozhodnout o zrušení společnosti a nařídit její likvidaci.¹⁶⁶

9.2 Zvláštní důvody zrušení společnosti

Zrušení k.s. nastává zánikem účasti komplementáře kterýmkoliv ze způsobů, jež jsou uvedeny v § 88 Obchz a které popsala předchozí kapitola. Zrušení k.s. však nenastává zánikem účasti komanditisty, ačkoli jsou důvody zániku jeho účasti totožné s důvody zániku komplementáře, protože to výslovně vylučuje § 102 Obchz. Zrušení společnosti by nastalo, jestliže by zanikla

¹⁶⁵ Platnost změny společenské smlouvy po zrušení společnosti konstatuje DVOŘÁK 2004: s. 211., shodně DVOŘÁK 2008: s. 201., shodně DVOŘÁK 2012: s. 281. Opak tvrdí DĚDIČ a kol. 2002: s. 561.

¹⁶⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 2007, sp. zn. 7 Cmo 358/2006.

účast všem jejím komanditistům. Zánikem účasti všech komanditistů by zanikly předpoklady, které zákon vyžaduje pro vznik společnosti, což představuje právní důvod pro zrušení takové společnosti soudem podle § 68 odst. 6 Obchz.¹⁶⁷

Zrušení společnosti kvůli zániku účasti komplementáře lze však zabránit postupem dle § 88 odst. 2 Obchz. První podmínku zmíněného postupu splňuje přítomnost nejméně jednoho komplementáře a nejméně jednoho komanditisty v k.s., ve které zanikla účast komplementáři. Druhou podmínku zmíněného postupu splňuje změna společenské smlouvy, na níž se dohodli zbylí společníci. Právo dohodnout změnu společenské smlouvy zaniká uplynutím tří měsíců ode dne, kdy došlo ke zrušení společnosti kvůli zániku účasti komplementáře.

Zrušení společnosti nenastává jen zánikem účasti komplementáře, nebo zánikem účasti všech komanditistů, nýbrž také rozhodnutím soudu podle § 90 odst. 1 Obchz. První podmínka zmíněného způsobu zrušení společnosti je splněna, pokud kterýkoliv společník porušuje svoje povinnosti zvláště závažným způsobem a zřejmě též opakovaně,¹⁶⁸ nebo není možné dosáhnout účelu, pro který byla společnost založena. Jestliže nastala kterákoliv z uvedených situací, má každý společník právo navrhnout soudu zrušení celé společnosti.

Zrušení společnosti může být rovněž podmíněno splněním takového důvodu, jenž není stanoven zákonem, avšak připouští jej společenská smlouva podle § 88 odst. 1 písm. i) Obchz. Třebaže stanovení dodatečného důvodu pro zrušení společnosti je věcí smluvní volnosti, nelze připustit především důvod, který by porušoval právní předpisy, např. zneužívajícím způsobem znevýhodňoval společníka v rozporu s § 56a Obchz, nebo se přičil dobrým mravům v rozporu s § 39 Občz. Připustit nelze ani důvod, který by ponechával zrušení společnosti na rozhodnutí soudu, protože společenská smlouva může založit pravomoc soudu jedině tehdy, zmocňuje-li ji k tomu výslovně zákon.¹⁶⁹

167 ELIÁŠ, POKORNÁ, DVOŘÁK 2010: s. 173.

168 Nasvědčuje tomu rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 15. 2. 1995, sp. zn. 10 Cm 577/93.

169 ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol. 2010: s. 331.

10 KOMANDITNÍ SPOLEČNOST DE LEGE FERENDA

10.1 Rekodifikace soukromého práva

Základním právním předpisem soukromého práva se stává Noz, jenž obsahuje základní normy soukromého práva. Obecnou problematiku právnických osob včetně obchodních korporací tak upravuje Noz.¹⁷⁰ Naopak Zok obsahuje výhradně právní normy, které jsou speciální k normám obsaženým v Noz a které se vztahují výlučně na obchodní korporace.¹⁷¹

Právní normy, které dopadají pouze na k.s., jsou systematicky zařazeny do části první, hlavy III Zok.

10.2 Komanditní společnost jako obchodní korporace

Komanditní společnost představuje podle § 1 odst. 1 Zok obchodní korporaci a dle § 1 odst. 2 Zok osobní obchodní společnost. Podle § 119 Zok se na k.s. přiměřeně použijí ustanovení Zok upravující v.o.s. Naopak ustanovení Zok upravující s.r.o. se použijí na k.s. výhradně tam, kde to zákon výslovně stanovuje. Takové řešení se prozíravě vyhýbá výkladovým nesnázím, které plodí § 93 odst. 4 Obchz.¹⁷²

10.3 Založení a vznik komanditní společnosti

Založit k.s. lze uzavřením společenské smlouvy podle § 8 Zok. Absence společenské smlouvy je důvodem k prohlášení k.s. za neplatnou dle § 129 odst. 1 písm. a) Noz. Smlouva musí mít písemnou formu a podpisy zakladatelů na ní musí být úředně ověřeny podle § 6 odst. 1 Zok. Zakladatel se může nechat zastoupit zmocněncem, jemuž vystaví písemnou plnou moc, kterou opatří svým úředně ověřeným podpisem podle § 441 odst. 2 Noz. Nedodržení formy smlouvy je důvodem k prohlášení k.s. za neplatnou dle § 92 odst. 1 Zok.

Podstatnými složkami obsahu společenské smlouvy jsou dle § 123 odst. 1 Noz a podle § 124 Zok obchodní firma, sídlo, předmět podnikání (nebo stanovení, že účelem k.s. je správa

170 Např. podstatné náležitosti společenské smlouvy, obchodní firmu, prokuru, likvidaci společnosti apod.

171 Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 6.

172 DVOŘÁK 2012: s. 318.

vlastního majetku), určení společníků (jméno a bydliště, či název a sídlo), rozlišení společníků na komplementáře a komanditisty a určení výše vkladu každého komanditisty.

Pravidla pro tvorbu obchodní firmy jsou dle Noz a Zok totožná s pravidly, která dnes stanovuje Obchz.¹⁷³ Kmen obchodní firmy k.s. tedy nadále může být věcný, osobní, fantazijní, nebo smíšený. Povinný dodatek označující právní formu může mít podle § 118 odst. 2 Zok jen jednu ze tří přípustných podob („komanditní společnost“, „kom. spol.“, nebo „k. s.“). Nově je obchodní firma zařazena mezi věci nehmotné dle § 496 odst. 2 Noz a věci movité podle § 498 odst. 2 Noz, což firmu uvolňuje k majetkovým dispozicím.¹⁷⁴

Sídlo k.s. se může nacházet kdekoliv, třeba i v bytě, pokud tím není narušen pořádek a klid v domě podle § 136 odst. 1 Noz. Každý je oprávněn dovolávat se jak skutečného sídla dle § 137 odst. 1 Noz, tak sídla zapsaného v obchodním rejstříku dle § 137 odst. 2 Noz. Jako sídlo postačí ve společenské smlouvě označení obce, v návrhu na zápis do obchodního rejstříku ale musí být uvedena plná adresa dle § 136 odst. 2 Noz.

Namísto stanovení předmětu podnikání může společenská smlouva určit jako účel k.s. také správu vlastního majetku podle § 2 odst. 1 Zok.

Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku dle § 126 odst. 1 Noz, čímž získá k.s. svoji právní osobnost podle § 118 Noz. Návrh na zápis k.s. do obchodního rejstříku musí být podán do šesti měsíců od jejího založení, jinak nastává nevyvratitelná právní domněnka, že zakladatelé od společenské smlouvy odstoupili.¹⁷⁵ Lhůtu může změnit společenská smlouva.

10.4 Společníci komanditní společnosti

Společníky k.s. musí být nejméně jeden komplementář a jeden komanditista podle § 118 odst. 1 Zok, přičemž se musí jednat o dvě rozdílné osoby podle § 95 odst. 1 Zok.

Společníkem může být jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Společnické povinnosti a práva vykonává za právnickou osobu její zmocněnec, kterým je pouze fyzická osoba podle § 95 odst. 2 Zok s plnou svéprávností dle § 152 odst. 2 Noz. Při absenci zmocněnce zastupuje právnickou osobu její statutární orgán v orgánech k.s. podle § 154 Noz.

173 Viz POKORNÁ, VEČERKOVÁ 2012: s. 196.

174 Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb. 2012: s. 96.

175 Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 16.

Komplementářem nemůže být osoba, která se dostala do insolvence v posledních třech letech podle § 95 odst. 3 Zok. Komanditista tomuto zákazu sice nepodléhá, avšak společenská smlouva může určit jinak podle § 118 odst. 2 Zok.

10.5 Práva a povinnosti společníků

10.5.1 Vkladová povinnost

Vkladová povinnost je uložena výhradně komanditistovi podle § 121 odst. 1 Zok. Předmětem vkladu mohou být peníze, či nepeněžité hodnoty dle § 15 odst. 3 Zok. Předmět nepeněžitého vkladu není podmíněn hospodářskou zjistitelností.¹⁷⁶ Pokud to společenská smlouva připustí, může být předmětem nepeněžitého vkladu provedení prací, nebo poskytnutí služeb dle § 103 odst. 1 a podle § 121 odst. 2 Zok. Tento předmět musí společenská smlouva ocenit podle § 17 odst. 2 Zok.

Poněvadž pohledávky věřitelů k.s. chrání institut komanditní sumy, nestanovuje zákon nejmenší přípustnou výši komanditistova vkladu.¹⁷⁷

Komanditista je povinen splnit svoji vkladovou povinnost v penězích bez zbytečného odkladu po vzniku své účasti v k.s., neurčí-li jinak společenská smlouva podle § 121 odst. 1 Zok. Komplementář je povinen splnit svoji vkladovou povinnost bez zbytečného odkladu po výzvě k.s. podle § 1958 odst. 2 Noz, neurčí-li společenská smlouva jinak. Nikdo není povinen splnit vkladovou povinnost před vznikem k.s.

Prodlévá-li společník se splněním své vkladové povinnosti, vzniká mu povinnost platit úrok z prodlení ve výši dvojnásobku běžného úroku z prodlení, neurčí-li společenská smlouva jinak podle § 101 odst. 1 Zok.

Nesplní-li společník vkladovou povinnost ani v dodatečné lhůtě, kterou mu společnost poskytla, může být vyloučen ze společnosti souhlasem všech ostatních společníků podle § 101 odst. 2 Zok. Tento postup však musí být připuštěn ve společenské smlouvě.

Prodlévá-li společník se splněním své vkladové povinnosti, může být vyloučen z k.s. rozhodnutím soudu podle § 115 odst. 2 Zok. Nesplnění vkladové povinnosti společníka může také představovat důvod domáhat se zrušení k.s. dle § 115 odst. 1 Zok.

¹⁷⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 18.

¹⁷⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 32.

Splnění vkladové povinnosti se může proti svému společníku domáhat k.s. u soudu dle § 12 Noz. Za společnost se téhož může domáhat každý její společník podle § 102 Zok, jestliže upozorní k.s. na neplnění vkladové povinnosti a k.s. do jednoho měsíce nepodá žalobu.

10.5.2 Ručení společníků za závazky společnosti

Všichni komplementáři ručí za závazky k.s. celým svým majetkem společně a nerozdílně dle § 118 odst. 1 a § 95 odst. 1 Zok. Každý komanditista ručí za závazky k.s. do výše nesplacené části svého vkladu, nebo do výše komanditní sumy podle stavu zápisu v obchodním rejstříku společně a nerozdílně s ostatními společníky podle § 122 Zok. Pokud je jméno komanditisty součástí firmy k.s., ručí tento komanditista jako komplementář dle § 118 odst. 2 Zok.

Společenská smlouva může podle § 129 odst. 1 Zok obsahovat ujednání, podle kterého ručí komanditista za závazky k.s. společně a nerozdílně s ostatními společníky v tom rozsahu, v jakém je zapsána jeho komanditní suma v obchodním rejstříku ke dni, kdy společníky k.s. vyzval věřitel společnosti k plnění z titulu ručení.

Komanditní suma nesmí být nižší než vklad komanditisty. Komanditní suma se snižuje ve stejném rozsahu, v jakém komanditista plní svoji vkladovou povinnost dle § 130 Zok. Tyto změny výše komanditní sumy jsou účinné od svého zapsání do obchodního rejstříku, ledaže je k.s. se svolením komanditisty oznámila věřitelům dříve podle § 131 odst. 2 Zok.

Problematiku komanditní sumy názorně představuje následující příklad:

- 1) **Vklad komanditisty činí 100 000 Kč, komanditní suma činí 100 000 Kč.** Jestliže je v obchodním rejstříku zapsáno splacení vkladu ve výši 50 000 Kč, snižuje se komanditní suma na hodnotu 50 000 Kč a ručení komanditisty v tomto okamžiku má rozsah 50 000 Kč. Jestliže je v obchodním rejstříku zapsáno splacení vkladu ve výši 100 000 Kč, snižuje se komanditní suma na hodnotu 0 Kč, čímž ručení komanditisty v tomto okamžiku zaniká.
- 2) **Vklad komanditisty činí 100 000 Kč, komanditní suma činí 150 000 Kč.** Jestliže je v obchodním rejstříku zapsáno splacení vkladu ve výši 50 000 Kč, snižuje se komanditní suma na hodnotu 100 000 Kč a ručení komanditisty v tomto okamžiku má rozsah 100 000 Kč. Jestliže je v obchodním rejstříku zapsáno splacení vkladu ve výši 100 000 Kč, snižuje se komanditní suma na hodnotu 50 000 Kč a ručení komanditisty v tomto okamžiku trvá dál v rozsahu 50 000 Kč.

Společník ručí za dluhy k.s. po zániku své účasti v k.s., avšak pouze za ty dluhy, které vznikly před zánikem jeho účasti podle § 111 odst. 1 Zok. Nově přistoupení společník ručí za dluhy k.s., které vznikly před jeho přistoupením podle § 110 odst. 2 Zok. Plnil-li však takový společník věřiteli, může požadovat náhradu od ostatních společníků.

Společník ručí za dluhy k.s. po zániku k.s., byla-li zrušena s likvidací podle § 39 Zok. Ručení společníka má minimálně stejný rozsah jako za trvání k.s., jinak odpovídá výši podílu společníka na likvidačním zůstatku.

Plnil-li společník za k.s. její dluh z titulu ručení, může požadovat, aby mu k.s. poskytla to, co za ní společník plnil podle § 1937 odst. 2 Noz. Plnilo-li více společníků za k.s. její dluh z titulu ručení, může každý společník požadovat, aby mu k.s. poskytla poměrné vyrovnání dle § 1938 odst. 2 Noz.

Plnil-li společník za k.s. její dluh z titulu ručení, má vůči ostatním společníkům práva spoludlužníka dle § 2027 Noz. Protože podíl tohoto společníka na dluhu je stejný jako podíly ostatních společníků podle § 1875 Noz, může tento společník požadovat na ostatních, aby mu nahradili to, co plnil nad výši svého podílu na dluhu dle § 1876 odst. 2 Noz, nebo aby splnili věřiteli k.s. dluh podle svých podílů, pokud společník ještě neplnil nad výši svého podílu dle § 1876 odst. 1 Noz.

10.5.3 Podíl na zisku

Zisk k.s. musí být nejprve zjištěn z řádné, či mimořádné účetní závěrky. Danou závěrku může podle § 34 odst. 1 Zok schválit pouze nejvyšší orgán k.s., jímž jsou všichni její společníci dle § 44 odst. 1 Zok. Rozhodnout o vyplacení podílů na zisku může podle § 34 odst. 3 Zok pouze statutární orgán k.s., jímž jsou obecně všichni způsobilí komplementáři dle § 125 odst. 1 Zok, a pouze tehdy, když rozdělení zisku a podílů na něm neodporuje zákonu.

Polovina zisku připadá společnosti a polovina připadá komplementářům, nestanoví-li společenská smlouva rozdělení v jiném poměru dle § 126 odst. 1 Zok. Komplementáři si svou část zisku rozdělí rovným dílem podle § 112 odst. 1 Zok. Část zisku připadající k.s. se nejprve zdaní a poté rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů podle § 126 odst. 3 a v poměru jejich komanditních sum podle § 129 odst. 2 písm. a) Zok.

Komplementáři náležejí podíl na zisku činící 25 % z částky, v níž komplementář splnil svoji vkladovou povinnost podle § 112 odst. 2 Zok. Nestačí-li zisk na vyplacení této částky,

rozdělí se v poměru částek, v nichž komplementáři splnili svoji vkladovou povinnost. Zbytek se mezi komplementáře rozdělí rovným dílem.

Komplementáři náleží podíl na zisku ve výši ocenění prací, nebo služeb, které je tento společník povinen poskytnout k.s., aniž by tím plnil svoji vkladovou povinnost dle § 103 odst. 2 Zok. Jakmile komplementář obdrží uvedený podíl, rozdělí se zisk podle pravidel, které byly vysvětleny v předchozím odstavci.

Společenská smlouva může jakékoliv pravidlo pro rozdělení zisku upravit odchylně od zákona.

10.5.4 Podíl na ztrátě

Ztrátu k.s. nesou komplementáři rovným dílem podle § 112 odst. 1 Zok, neurčí-li společenská smlouva jiný poměr. Komanditisté nejsou povinni nést ztrátu k.s. dle § 126 odst. 3 Zok, pokud neurčí společenská smlouva jinak. Komanditisté v tomto případě nesou ztrátu v poměru svých podílů, avšak pouze do výše svých komanditních sum podle § 129 odst. 2 písm. b) Zok.

10.5.5 Podíl na likvidačním zůstatku

Zrušením k.s. s likvidací vzniká každému společníku právo na výplatu podílu na likvidačním zůstatku v penězích podle § 37 odst. 1 Zok. Likvidační zůstatek představuje čistý majetkový zůstatek, který vyplyne z likvidace, podle § 187 odst. 1 Noz.

Likvidační zůstatek je rozdělen mezi společníky do výše, v níž splnili svoji vkladovou povinnost. Zbytek likvidačního zůstatku je rozdělen mezi společníky, kteří neměli vkladovou povinnost, rovným dílem.¹⁷⁸ Pokud likvidační zůstatek nedostačuje na uvedené rozdělení, dělí se nejprve mezi společníky v poměru k výši jejich splacených, či vnesených vkladů a zbytek zůstatku je rozdělen mezi společníky, kteří neměli vkladovou povinnost, rovným dílem.

Návrh na použití likvidačního zůstatku vypracuje likvidátor podle § 205 odst. 1 Noz. Tento návrh předloží likvidátor podle § 205 odst. 2 Noz ke schválení orgánu, který likvidátora povolal do funkce a kterým zpravidla bude statutární orgán k.s., a dále nejvyššímu orgánu k.s. podle § 94 odst. 1 Zok. Po schválení návrhu vyplátí likvidátor každému společníku jeho podíl na likvidačním zůstatku bez zbytečného odkladu podle § 38 odst. 2 Zok.

178 Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 20.

Pravidla pro rozdělení a výplatu podílů na likvidačním zůstatku může určit odchylně od zákona společenská smlouva podle § 38 odst. 3 Zok.

10.5.6 Vypořádací podíl

Společníku, nebo jeho právnímu nástupci náleží vypořádací podíl, pokud mu zanikne účast ve společnosti jinak než převodem podílu, nebo jeho přechodem v dražbě při výkonu rozhodnutí podle § 36 odst. 1 Zok.

Vypořádací podíly komplementářů odpovídají poměru jejich podílů na k.s. podle § 36 odst. 4 Zok. Vypořádací podíl se určí z vlastního kapitálu zjištěného z účetní závěrky dle § 36 odst. 2 Zok. Liší-li se podstatně skutečná a účetní hodnota majetku k.s., použije se hodnota skutečná snížená o dluhy zjištěné z účetní závěrky podle § 36 odst. 3 Zok.

Vypořádací podíl komanditisty tvoří výtěžek z prodeje jeho uvolněného podílu snížený o náklady tohoto prodeje a pohledávky k.s. podle § 213 odst. 2 Zok. Pokud se uvolněný podíl komanditisty nepodaří prodat do tří měsíců, nebo stanoví-li tak společenská smlouva, určí se dle § 214 Zok vypořádací podíl stejným způsobem jako u komplementáře.

Splatnost vypořádacího podílu nastává bez zbytečného odkladu po zjištění jeho výše, nebo po prodeji uvolněného podílu komanditisty.

Společenská smlouva může stanovit pravidla pro výpočet vypořádacího podílu, či jeho splatnost odchylně od zákona dle § 36 Zok.

10.6 Řízení společnosti

10.6.1 Statutární orgán

Statutárním orgánem k.s. jsou všichni komplementáři, neurčí-li společenská smlouva, že jím jsou pouze někteří komplementáři, nebo jen jeden z nich podle § 125 odst. 1 Zok. Každý člen statutárního orgánu, musí být dle § 46 odst. 1 Zok bezúhonný podle zákona o živnostenském podnikání a nesmí u něj nastat skutečnost, která je překážkou provozování živnosti. Statutární orgán sestávající ze všech, či několika komplementářů představuje jeden kolektivní statutární orgán dle § 146 odst. 2 Noz.

Člen statutárního orgánu zastupuje k.s. ve všech záležitostech podle § 164 odst. 1 Noz samostatně, či společně s dalšími členy, určí-li tak společenská smlouva dle § 164 odst. 2 Noz. Zastupuje-li tento člen k.s. způsobem zapsaným v obchodním rejstříku, není možné dle § 162 Noz a dle § 47 Zok namítat, že jeho oprávnění zastupovat k.s. omezila společenská smlouva, či rozhodnutí orgánu k.s. Statutární orgán má dle § 163 Noz všechnu působnost, jež nepřísluší jiným orgánům společnosti, včetně obchodního vedení.¹⁷⁹

10.6.2 Nejvyšší orgán

Nejvyšším orgánem k.s. jsou všichni její společníci dle § 44 odst. 1 Zok. Společníci rozhodují ve věcech, které nepřísluší statutárnímu orgánu, přičemž každý druh společníků hlasuje zvlášť podle § 125 odst. 2 Zok. Každý společník má jeden hlas, neurčí-li společenská smlouva jinak dle § 99 odst. 3 Zok. Společenskou smlouvu lze měnit pouze dohodou všech společníků podle § 99 odst. 1 Zok.

Rozhodnutí kteréhokoliv orgánu k.s. představuje právní jednání,¹⁸⁰ jež působí vůči k.s. okamžikem svého přijetí a vůči třetím osobám okamžikem, kdy se o něm dozvěděly, či mohly dozvědět podle § 45 odst. 4 Zok.

10.7 Podíl

Podíl představuje míru účasti společníka v k.s., z níž vyplývají práva a povinnosti, podle § 31 Zok. Podíly komplementářů jsou podle § 97 odst. 2 Zok stejné, neurčí-li společenská smlouva jinak, podíly komanditistů odpovídají poměrům jejich vkladů dle § 120 odst. 1 Zok.¹⁸¹ Každý komplementář má jeden podíl, komanditista může mít podílů více dle § 32 odst. 1 Zok.

Podíl společníka přechází na jeho dědice, či právního nástupce. Společenská smlouva může přechod podílu omezit, nebo vyloučit dle § 42 odst. 1 Zok. Dědic ale může celé dědictví včetně podílu odmítnout dle § 1485 Noz, nebo vypovědět svoji účast v k.s. dle § 117 Zok.

Převod podílu komplementáře zakazuje § 116 Zok, avšak převod podílu komanditisty umožňuje § 123 Zok. Komanditista může svůj podíl převádět na jiného komanditistu téže k.s. bez omezení dle § 207 odst. 1 Zok. Společenská smlouva může tento převod pouze podmínit

179 Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 30.

180 Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 22.

181 Srovnej Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. 2012: s. 20.

souhlasem orgánu k.s. dle § 207 odst. 2 Zok. Komanditista může svůj podíl převádět na třetí osobu pouze se souhlasem nejvyššího orgánu k.s., neurčí-li společenská smlouva jinak podle § 208 odst. 1 Zok.

Podíl se převádí písemnou smlouvou s úředně ověřenými podpisy. Je-li převod podílu podmíněn souhlasem orgánu k.s., nenabude smlouva účinnosti před jeho udělením. Není-li ale souhlas udělen do šesti měsíců od uzavření smlouvy, nastávají účinky odstoupení od smlouvy, neurčí-li smlouva jinak. Převod podílu je účinný vůči k.s. doručením platné a účinné smlouvy o převodu podílu podle § 209 odst. 2 Zok.

Nabytím podílu přistupuje třetí osoba ke společenské smlouvě k.s. a komanditista ručí podle § 209 odst. 1 Zok za dluhy, které byly spolu s podílem převedeny.

Zastavit podíl komanditisty lze dle § 32 odst. 3 Zok za stejných podmínek, jež ovládají jeho převod.

10.8 Zánik účasti společníka

Účast společníka zaniká jeho smrtí, či zánikem, výpovědí, výpovědí dědice podílu dle § 117 Zok, vyloučením v kadučním řízení podle § 101 odst. 2 Zok, vyloučením rozhodnutím soudu podle § 115 odst. 2 Zok, prohlášením konkursu na majetek, zamítnutím návrhu na zahájení insolvenčního řízení kvůli nedostatku majetku, zrušením konkursu kvůli nedostatku majetku, oddlužením, výkonem rozhodnutí nebo exekucí postihující podíl a zánikem k.s.

Účast komanditisty zaniká též převodem všech jeho podílů a vystoupením z k.s. proto, že smlouva o převodu jeho podílu zanikla kvůli nečinnosti, či neodůvodněnému nesouhlasu nejvyššího orgánu k.s. dle § 207 odst. 3 Zok.

Účast komanditisty se obnovuje podle § 128 Zok zrušením konkursu na jeho majetek nikoliv kvůli splnění rozvrhového usnesení nebo pro nedostatek majetku a zastavením výkonu rozhodnutí nebo zastavením exekuce postihující jeho podíl. Účast komanditisty se obnoví, jen pokud nahradí vyplacený vypořádací podíl do dvou měsíců.

10.9 Zrušení a zánik společnosti

Důvody pro zrušení k.s. uvedené v § 172 Noz nastávají, pokud k.s. vyvíjí nezákonnou činnost závažným způsobem narušující veřejný pořádek, nebo k.s. nesplňuje předpoklady pro svůj vznik podle zákona, nebo k.s. nemá usnášeníschopný statutární orgán déle než dva roky.

Důvody pro zrušení k.s. nastávají, pokud zanikne účast komplementáře dle § 113 Zok, nebo je k.s. zrušena soudem dle § 115 odst. 1 Zok, nebo všichni komplementáři k.s. pozbydou způsobilost být členem statutárního orgánu.

Zrušení k.s. kvůli zániku účasti komplementáře lze odvrátit, jestliže se zbylí společníci dohodnou změnou společenské smlouvy, že k.s. trvá nadále podle § 113 odst. 2 Zok. Uvedená dohoda musí být uzavřena do konce likvidace, může ale být předem obsažena ve společenské smlouvě. Zrušení k.s. pro nezpůsobilost všech komplementářů být členem statutárního orgánu lze odvrátit přistoupením způsobilého komplementáře a dohodou o dalším trvání k.s. podle § 113 odst. 3 Zok.

Po zrušení k.s. následuje podle § 169 odst. 1 Noz její likvidace, ledaže celé jmění k.s. přechází na jejího právního nástupce. Výmazem z obchodního rejstříku pak nastává zánik k.s. podle § 185 Noz.

ZÁVĚR

Podle hypotézy této práce způsobuje norma obsažená v § 93 odst. 4 Obchz výkladové nesnáze postihující právní postavení k.s. a jejích společníků, naopak nepřítomnost této normy v Zok je řešením uvedeného problému. Detailní popis právního postavení k.s. včetně jejích společníků dovoluje konstatovat platnost stanovené hypotézy.

Nejednoznačná interpretace pramenící z § 93 odst. 4 Obchz byla prokázána především na těchto institutech: sankce postihující komanditistu za prodlení se splácením vkladu, regres komanditisty vůči komplementáři s vkladovou povinností za poskytnuté plnění z titulu ručení, splatnost podílu komanditisty na zisku, skladba statutárního orgánu k.s., stanovení výše podílu komplementáře, přípustnost převodu komplementářova podílu, zastavitelnost komanditistova podílu a vyloučení komanditisty pro porušování povinností.

Vyjasnění ambivalentních interpretací přináší Zok tím, že připouští užití právní úpravy s.r.o. na komanditistu nikoliv obecně, nýbrž pouze tehdy, když to výslovně stanovuje, což činí u vypořádacího podílu a převodu podílu. Právní jistotu posiluje Zok také výslovným zákazem převodu komplementářova podílu a zahrnutím obchodního vedení do působnosti statutárního orgánu. Smluvní svobodu společníků naopak rozšiřuje Zok institutem komanditní sumy a také přípuštěním vkladů v podobě prací a služeb.

LITERATURA A PRAMENY

Prameny

Právní předpisy

vyhláška č. 250/2005 Sb., o závazných formulářích na podávání návrhů na zápis do obchodního rejstříku, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 414/2011 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis do obchodního rejstříku

zákon 1/1863 ř. z., všeobecný zákoník obchodní

zákon č. 11/1918 Sb. z. a n. o zřízení samostatného státu československého

zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Judikatura

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 28. května 1924, R I 278/24, Vážný 3911

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 15. července 1924, R I 524/24, Vážný 4059

Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 16. února 1931, R I 68/31, Vážný 10 542

Rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 1. 2. 1995, sp. zn. 10 Cm 652/93

Rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 15. 2. 1995, sp. zn. 10 Cm 577/93

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 3. 1995, sp. zn. 7 Cmo 120/94

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 1999, sp. zn. 7 Cmo 629/98

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 3. 1999, sp. zn. 2 Cdon 173/96

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 3. 1998, sp. zn. 2 Cdon 600/1997

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 7. 1998, sp. zn. 1 Odon 47/97

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 3. 2002, sp. zn. 29 Odo 528/2001

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 4. 2003, sp. zn. 29 Odo 295/2001

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 29 Odo 186/2002

Rozsudek Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 1. 2005, sp. zn. 29 Odo 224/2004

Usnesení Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. 5 Tdo 1208/2005

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 12. 2005, sp. zn. 7 Cmo 383/2005

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 7. 2. 2006, sp. zn. 29 Odo 1241/2004

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. 4. 2006, sp. zn. 29 Odo 221/2005

Usnesení Nejvyššího soudu České Republiky ze dne 5. 4. 2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 2007, sp. zn. 7 Cmo 358/2006

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 29 Odo 573/2006

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 29 Odo 1365/2006

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3580/2009

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. 3 Cmo 81/2010

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 392/2010

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2011, sp. zn. 7 Cmo 94/2011

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1654/2011

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1080/2011

Ostatní

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna. Volební období 2010. Tisk 362/0. Praha: Anag, 2012.

Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna. Volební období 2010. Tisk 363/0. Praha: Anag, 2012.

Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES) [databáze online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2013. Dostupné z <<http://www.info.mfcr.cz>>

Literatura

Monografie

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl I, § 1 - § 92e*. Praha: Polygon, 2002. 847 s. ISBN 8072730711.

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl II, § 93 - § 175*. Praha: Polygon, 2002. s. 851-1743. ISBN 8072730711.

DVOŘÁK, Tomáš. *Komanditní společnost*. Praha: ASPI Publishing, 2004. 309 s. ISBN 8073570270.

DVOŘÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti*. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008. 318 s. ISBN 9788073573836 (brož.).

DVOŘÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti ve světle rekonstrukce českého obchodního práva*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 533 s. ISBN 978-80-7357-755-1 (váz.).

ELIÁŠ, Karel a kol. *Obchodní zákoník: praktické poznámkové vydání s výběrem judikatury od roku 1900*. 4. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Linde, 2004. 946 s. ISBN 8072014757.

ELIÁŠ, Karel a kolektiv. *Občanský zákoník. Velký akademický komentář. Úplný text zákona s komentářem, judikaturou a literaturou podle stavu k 1. 4. 2008. 1. svazek, § 1-487*. Praha: Linde, 2008. 1391 s. ISBN 978-80-7201-687-7.

ELIÁŠ, Karel, BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, POKORNÁ, Jarmila a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 653 s. ISBN 80-7179-391-4.

ELIÁŠ, Karel, POKORNÁ, Jarmila, DVOŘÁK Tomáš. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-048-5.

FALDYNA, František a kol. *Obchodní právo*. 2. aktualizované vydání. Edice Meritum. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 1170 s. ISBN 978-80-7357-577-9 (váz.).

KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 2. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1995. 386 s. ISBN 80-7179-031-1.

KOBLIHA, Ivan, KALFUS, Jan, KROFTA, Jiří, KOVAŘÍK, Zdeněk, KOZEL, Roman, POKORNÁ, Jarmila, SVOBODOVÁ, Yvona. *Obchodní zákoník. Úplný text zákona s komentářem*. Podle stavu k 1. 4. 2006. Praha: Linde, 2006. 1554 s. ISBN 80-7201-564-8.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vydání. Ostrava: Key Publishing, 2011. ISBN 978-80-7418-114-6.

POKORNÁ, Jarmila, KOVAŘÍK, Zdeněk, ČÁP, Zdeněk a kol. *Obchodní zákoník: komentář. I. díl, (§1 až 220)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 1079 s. 9788073574918 (váz.).

REBRO, Karol, BLAHO, Peter. *Rímske právo*. 3. doplněné vydání. Bratislava: Iura Edition, 2003. 497 s. ISBN 80-89047-53-X.

ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan a kolektiv. *Občanské právo hmotné 1. Díl první: Obecná část. Díl druhý: Věcná práva*. 5. jubilejní aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-468-0.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, PLÍVA, Stanislav, TOMSA, Miloš a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 1447 s. ISBN 978-80-7400-354-7 (váz.).

ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. 476 s. ISBN 80-86898-51-2.

VAUS, David A. de. *Research Design in Social Research*. 1. vydání. Londýn: Sage Publications, 2001. 279 s. ISBN 0-7619-5347-7.

Články a sborníky

BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava. Komanditní společnost. *Obchodní právo*, 1999, č. 8, s. 12-22. ISSN 1210-8278.

ELIÁŠ, Karel. Ručení společníků v osobních obchodních společnostech. *Obchodní právo*, 1995, č. 12, s. 2-7. ISSN 1210-8278.

ELIÁŠ, Karel. Vydržení obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným – nevyslovené argumenty. *Obchodněprávní revue*, 2009, č. 1, s. 17. ISSN 1213-5313. Získáno z databáze Beck-online [citováno 2. 3. 2013].

HARRIS, Ron. The Institutional Dynamics of Early Modern Eurasian Trade: The Commenda and the Corporation. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 2009, roč. 71, č. 3, s. 606-622. ISSN 0167-2681 .

HILLMAN, Robert W. Limited Liability in Historical Perspective. *Washington and Lee Law Review*, 1997, roč. 54, č. 2, s. 613-627. ISSN 0043-0463.

HOLEJŠOVSKÝ, Josef. Formuláře pro zápis do obchodního rejstříku – včera a dnes. *Obchodněprávní revue*, 2012, č. 2, s. 39. ISSN 1213-5313. Získáno z databáze Beck-online [citováno 10. 1. 2013].

HOMOLOVÁ, Irena. K další, a zřejmě poslední, „technické“ novele obchodního zákoníku. *Bulletin advokacie*, 2011, č. 12, s. 31-33. ISSN 1210-6348.

KŘETÍNSKÝ, Daniel. Věcný a osobní rozsah zákazu konkurence v obchodních společnostech. *Právní rozhledy*, 1999, č. 6, s. 302. ISSN 1210-6410. Získáno z databáze Beck-online [citováno 10. 1. 2013].

LOCHMANOVÁ, Ludmila. Obchodní firma a tvorba firemního kmene I. *Právní rádce*, 2006, roč. 14, č. 12, s. 4. ISSN 1210-4817.

MAREŠOVÁ, Michaela. Převod obchodního podílu neomezeně ručícího společníka. *Ad Notam*, 2006, č. 5, s. 156. ISSN 1211-0558. Získáno z databáze Beck-online [citováno 6. 2. 2013].

POKORNÁ, Jarmila, VEČERKOVÁ, Eva. *Obchodní firma opět na rozcestí?* In KOTÁSEK, Josef, a kol. (ed.). „Bermudský trojúhelník“ obchodního práva I. *Dny práva 2011 – Days of Law 2011: 5. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity: Sborník příspěvků*. Spisy Právnické fakulty MU č. 417 (řada teoretická). Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 188-199. ISBN 978-80-210-5910-8 (soubor).

PRYOR, John H. The Origins of the Commenda Contract . *Speculum*, 1977, roč. 52, č. 1, s. 5-37. ISSN 0038-7134.

ŠILHÁN, Josef. *Komanditista jednající, ručící*. In SEHNÁLEK, David, VALDHANS, Jiří, DÁVID, Radovan, KYNCL, Libor (ed.). *Dny práva – 2009 – Days of Law: 3. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity: Sborník příspěvků*. Spisy Právnické fakulty MU č. 358 (řada teoretická). Brno: Masarykova univerzita, 2009. s. 1541-1552. ISBN 978-80-210-4990-1.

ŠILHÁN, Josef. Nezmocněné jednání komanditisty a ust. 101 odst. 2 ObchZ. *Obchodněprávní revue*, 2010, č. 2, s. 42. ISSN 1213-5313. Získáno z databáze Beck-online [citováno 15. 2. 2013].

VYMAZAL, Lukáš. K některým otázkám zastavitelnosti obchodního podílu. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 7, s. 197. ISSN 1213-5313. Získáno z databáze Beck-online [citováno 10. 1. 2013].

ABSTRAKT A KLÍČOVÁ SLOVA

Tématem této diplomové práce je komanditní společnost *de lege lata* a *de lege ferenda*. Proto bude komanditní společnost nejprve popsána dle platných a účinných právních předpisů, mezi nimiž zaujímá ústřední místo zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Následovat bude popis komanditní společnosti podle platných, avšak ještě neúčinných právních předpisů, jimiž jsou zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Hypotéza této práce stanovuje, že norma obsažená v § 93 odst. 4 Obchodního zákoníku je zdrojem výkladových problémů, které postihují právní postavení společnosti jako celku a právní postavení jejích jednotlivých společníků. Protože Zákon o obchodních korporacích uvedenou normu nepřejímá, odstraňuje výše popsané výkladové problémy. Metodami této práce jsou popis, případně též interpretace.

Klíčová slova: komanditní společnost, komplementář, komanditista, společenská smlouva, vklad, příplatek, ručení, zákaz konkurence, obchodní podíl, obchodní firma, obchodní rejstřík, obchodní korporace, kaduční řízení

ABSTRACT AND KEYWORDS

The thesis examines the limited partnership de lege lata and de lege ferenda. Thus the limited partnership is described according to the laws and the regulations, which are effective at the present time, especially the Act No. 513/1991 Coll., Commercial Code, as amended, and the Act No. 40/1964 Coll., Civil Code, as amended. The limited partnership is then described according to the laws, which are not effective at the present time, namely the Act No. 89/2012 Coll., Civil Code, and the Act No. 90/2012 Coll., Companies and Cooperatives Act (Business Corporations Act). The thesis assumes, that the rule contained in the 4th paragraph of § 93 of the Commercial Code is the source of ambivalent interpretations affecting both the limited partnership as a whole and its individual members. As the Companies and Cooperatives Act does not include the mentioned rule, it prevents the ambivalent interpretations. The methods used by the thesis are description and occasionally interpretation.

Keywords: limited partnership, general partner, limited partner, partnership contract, liability, interest, share, company, corporation